

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Diplomová práce

Bc. Klára Krejčoková

Vývoj školství v Sedlištích v historickém, kulturním a geografickém kontextu obce

Sedliště 2022

vedoucí práce: PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedené literatury.

V Sedlčích dne 16. listopadu 2022

Klára Krejčoková

Poděkování

Velmi ráda bych poděkovala PhDr. Pavlu Kopečkovi, PhD. za vedení mé diplomové práce, za jeho cenné rady a připomínky, za pomoc a podporu při zpracovávání práce. Také bych ráda poděkovala celé mé rodině, která mě podporovala ve studiu a pomohla mi skloubit mateřské a studijní povinnosti.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Klára Krejčoková
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Vývoj školství v Sedlištích v historickém, kulturním a geografickém kontextu obce
Název v angličtině:	Development of education in Sedliště in the historical, cultural and geographical context of the village
Anotace práce:	Diplomová práce popisuje Sedliště jak geograficky, tak i historicky, a dále představuje vývoj školství v obci. Práce nabízí také kapitoly věnující se kultuře v obci, významným osobnostem nebo také Kostelu Všech svatých. Praktická část se zaměřuje na projektovou výuku, která může být využita pro další pedagogické účely. Součástí práce jsou rovněž teoretické návrhy hodin, které navazují na obsah diplomové práce.
Klíčová slova:	Školství, historie, obec, kultura, projekt
Anotace v angličtině:	The diploma thesis describes Sedliště both geographically and historically, and further presents the development of education in the village. The thesis also offers chapters devoted to culture in the village, important personalities or the Church of All Saints. The practical part focuses on project teaching, which can be used for other pedagogical purposes. The work also includes theoretical proposals for lessons that follow the content of the diploma thesis.
Klíčová slova v angličtině:	Education, history, village, culture, project
Přílohy vázané v práci:	Obrazové – 16 příloh
Rozsah práce:	83 stran
Jazyk práce:	Český jazyk

Obsah

Úvod.....	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	8
1.1. Poloha obce v rámci administrativně-správního členění	8
1.2. Poloha obce v rámci geomorfologického členění reliéfu	8
1.3. Geologická stavba a geologický vývoj	9
2. HISTORIE OBCE SEDLIŠTĚ.....	11
3. KULTURA V OBCI SEDLIŠTĚ.....	21
3.1. Významné osobnosti	21
3.2. Lašské národopisné sdružení Sedlišťané	24
3.3. Kostel Všech svatých v Sedlišťích	26
4. HISTORIE ŠKOLSTVÍ V SEDLIŠTÍCH.....	28
4.1. Současná charakteristika školy	44
II. PRAKTICKÁ ČÁST	49
1. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ	49
Projekt „POZNEJ SVOJI OBEC“	49
1.1. Část I.	52
1.2. Část II.	53
1.3. Část III.	54
1.4. Část IV.	56
1.5. Část V.....	57
1.6. Hodnocení projektového vyučování	59
2. NÁVRHY VYUČOVACÍCH HODIN	60
2.1. Naše obec – Geografická a geologická charakteristika	60
2.2. Historie obce a školy.....	63
Závěr.....	68
Zdroje	69
Seznam příloh.....	75

Úvod

Diplomová práce nese název *Vývoj školství v Sedlištích* v historickém, kulturním a geografickém kontextu obce. Sedliště jsou malou obcí na Frýdecko-Místecku a zároveň také mé rodiště a nynější bydliště. Téma práce jsem si zvolila poněkud příhodně – chtěla jsem se dozvědět o naší vesnici více do hloubky, o tom, jak vznikla a také jaké jsou počátky školství v obci. Při psaní diplomové práce jsem narazila na spoustu zajímavých informací, které stojí za zmínku. I přes malou velikost obce je její historie velmi bohatá a jedinečná.

Diplomová práce má za cíl představit obec jak geograficky, tak i historicky, a popsat vývoj jejího školství. Práce nabízí také kapitoly věnující se kultuře v obci, významným osobnostem nebo také výjimečnému Kostelu Všem svatých. Praktická část se zaměřuje na projektovou výuku, která může být využita pro další pedagogické účely. Následují teoretické návrhy hodin, které navazují na obsah diplomové práce.

Teoretická část práce je rozdělena do kapitol geografická charakteristika obce, kde se popisuje obec jako celek v rámci administrativně-správního členění, geomorfologického členění a geologického vývoje. Popisuje geologické a geomorfologické celky, do kterých obec spadá, a současně popisuje charakter reliéfu obce. V následující kapitole se věnuji historii obce Sedliště, od teorií jejího osídlení, prvních písemných zmínkách až po vývoj obce do 2. světové války. Další kapitola se zmiňuje o kultuře v obci, představí významné osobnosti a popíše vývoj sdružení Sedlišťané. Nesmíme zapomenout na skvost obce – dřevěný kostel Všem svatých, jehož historie je také velmi zajímavá. Poslední kapitola teoretické části se věnuje historii školství v obci a charakteristice školy v současnosti. Školství v obci Sedliště je popisováno od dob před založením školy, kdy žáci museli docházet do vedlejší vesnice Bruzovice, po vybudování samostatné devítileté základní školy. Na škole působilo mnoho pedagogů, kteří se zapřičinili o její dobré jméno a prestiž.

Praktická část navazuje svým obsahem na teoretickou část. Hlavní část se věnuje projektové výuce vztahující se k tématu *Poznej svoji obec*. Jedná se o dlouhodobý projekt navržený pro celý druhý stupeň základní školy. Záměrem projektu je podnítit v žácích zájem o naši vesnici a nabídnout jim vyučování tématu *Naše obec* aktivnější a komplexnější formou. Žáci v projektu přebírají zodpovědnost za vlastní tvorbu, a to jim pomáhá při budování klíčových kompetencí. Projektová výuka kombinuje aktivizující a komplexní vyučovací metody zahrnující například terénní geografickou výchovu. Následuje ukázka příprav na

vyučovací hodiny výchovy k občanství. Přípravy doplňují témata, které projektové vyučování neobsáhlo.

Diplomová práce čerpá informace z kronik obce a školy. Kroniky podrobně popisují život v obci, kulturní zvyklosti a významné události. Co však z kronik nevyčteme je celková politická atmosféra při důležitých událostech 20. století. V tomto období kroniky působí primárně jako nástroj propagandy totalitního režimu. Diplomová práce dále čerpá poznatky z publikací věnujících se obci, spolkům a kulturnímu životu. Cenným přínosem jsou také články z časopisu Těšínsko, jehož počátky sahají až do roku 1957, kdy bylo vydáno první číslo. Časopis přináší zajímavé a vědecky podložené články z oblasti společenských a přírodních věd. Kromě vlastivědného bádání časopis vydává i přehledy aktuálního kulturního dění. V neposlední řadě se v práci objevují informace z místního sedlišťského zpravodaje.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

1.1. Poloha obce v rámci administrativně-správního členění

Obec Sedliště se nachází v Moravskoslezském kraji v SO ORP statutárního města Frýdek-Místek. Přibližně 20 km severně od Sedlišť je vzdálené krajské město Ostrava. Obec má rozlohu 989 ha a k 1. lednu 2022 má 1668 obyvatel.¹

Středem obce protéká potok Ostravická Datyňka, která pramení v Datyních a spadá pod povodí Odry.

Sedlištěmi probíhá hlavní silniční komunikace vedoucí z Frýdku-Místku do Šenova a poté do Ostravy (viz příloha č. 1 a č. 2). Méně frekventovaná je komunikace směrem na Bruzovice. Obec má dobrou dostupnost do Frýdku-Místku, Šenova, Havířova a Ostravy. Vyhledávané spojení je k Žermanické přehradě, která je v létě turisticky velmi atraktivní. Obec je také spojena s lázněmi Luhačovice, do kterých jezdí pravidelně dálkový autobus.

1.2. Poloha obce v rámci geomorfologického členění reliéfu

Sedliště spadají podle geomorfologického členění do Alpsko-himalájského systému, provincie Západní Karpaty a subprovincie Vnější Západní Karpaty. Oblast je vymezena jako Západobeskydské podhůří s celkem Podbeskydské pahorkatiny. Podcelkem je Těšínská pahorkatina a okrskem jsou Sedliště vymezeny jako Bruzovická pahorkatina.² Pouze malá část katastru na severní straně od vrchu Kouty spadá k celku Ostravské pánve.³

Bruzovická pahorkatina je charakterizována jako plochá pahorkatina v jihozápadní části Těšínské pahorkatiny, zabírající výměru přibližně 52 km². Bruzovickou pahorkatinu tvoří flyšové pískovce a jílovce těšínsko-hradištského souvrství slezské jednotky vnější skupiny příkrovů. Místy se objevují vulkanické horniny těšinitové asociace a kvartérní sedimenty. Na flyši, glacigenních a flacilakustrinních sedimentech středopleistocenního zalednění se vyskytuje erozně-denudační povrch. V rozvodních částech se můžeme setkat se

¹ SLDB (2022): *Databáze výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 1. 2022.*

² DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN, ed. *Zeměpisný lexikon ČR.*

³ LENART, Jan, Hana ŠIGUTOVÁ, Michal HYKEL a Miroslav LYSEK. *Krajina regionu Slezská brána*, s. 23.

zbytky zarovnaného povrchu, nacházejí se tam také spraše a sprašové hlíny. Na Bruzovické pahorkatině dochází k četným aktivním sesuvům. Dalším méně vážným rizikovým jevem je mírně zvýšený povrchový splach, který vzniká v místech s jílovitou nepropustnou půdou. Tento splach může částečně poničit úrodu na zdejších zemědělských polích. Nejvyšším bodem je Dobrá s 385 m n. m. Oblast je mírně zalesněná smrkovými porosty, místy v kombinaci s borovicí.⁴

Jak můžeme vidět v příloze č. 3 a č. 4, Bruzovická pahorkatina na severu sousedí s Havířovskou plošinou a na západě s Ostravskou nivou, které spadají do celku Ostravské pánve. Na jihu sousedí s Frýdeckou pahorkatinou a na východě s Hornotěřlickou pahorkatinou.

Charakter reliéfu obce můžeme popsat jako mírně zvlněná plošina, jejíž povrch je situován do vyšší nadmořské výšky. Sedliště jsou nejvýše položenou obcí v rámci Slezské brány. Typickou geomorfologickou strukturou jsou pro ně strže, které se vytvářely v pramenných oblastech toků Horní Datyňky, Dolní Datyňky a Řičky.⁵

S geomorfologií souvisí také znak obce Sedliště (viz příloha č. 5). Znak je vyobrazován jako zlaté sedlo se třmenem v modrém štítu. Sedlo je volně umístěné nad trávníkem. Znak je příkladem tzv. „mluvícího znamení“, kdy figura odkazuje na název. V tomto případě má sedlo připomínat první část názvu obce.⁶ Další vysvětlení užívání tohoto znaku je v poloze obce samotné. A sice, že se Sedliště nacházejí v níže položené oblasti, kolem které se zvedají kopce směrem na Bruzovice a Řepiště. Sedliště tak představují posedí sedla a okolní vesnice tzv. rozsochy.

1.3. Geologická stavba a geologický vývoj

Nejstarší pokryv části Beskydské pahorkatiny, kde se Sedliště nacházejí, je tvořen flyšovým pásmem z paleogénu (křída). Ten je tvořen hlavně pelity, podřadně pískovci, slepenci a jílovcí. Tato část se nachází na západní části katastru obce kolem potoka Ostravické Datyňky.

⁴ DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN, ed. *Zeměpisný lexikon ČR*.

⁵ LENART, Jan, Hana ŠIGUTOVÁ, Michal HYKEL a Miroslav LYSEK. *Krajina regionu Slezská brána*, s. 23-24.

⁶ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 8.

Nad spráše, které pokrývají většinu území, nápadně vystupuje těšínsko-hradištské souvrství slezské jednotky, taktéž z křídly.⁷ Na tomto místě je také nejvyšší bod obce, Černá zem s nadmořskou výškou 374 m n. m. Tato kóta nesla název „Baba“, převzatý ze slovanské mytologie. Mělo se jednat o zosobnění deštivého mračna, ve kterém Slované spatřovali ženu (babu), jež způsobovala déšť. Kopec byl až do druhé poloviny 19. století neobydlený a neorný. V 70. letech 19. století byl vrchol kopce zorán a podle barvy ornice dostal svůj název „Černá zem“. Nyní je také znám pod označením „Bezručova vyhlídka“.⁸

V menší míře se na území vyskytují také vulkanity původem z křídly. Jedná se převážně o těšinit, pikrit, tuf a tufit. V katastru obce nalezneme také kvartérní sedimenty. Tato deluvia se nachází podél vodního toku a zrnitostí se zařazuje mezi písčito-hlinité až hlinito-písčité sedimenty.

Nejmladší části z geologického hlediska tvoří spráše a sprašové hlíny, které byly vyváté z fluviálních sedimentů a pocházejí z období čtvrtohorního pleistocénu. Tato část má na mapě v příloze č. 6 žlutou barvu a můžeme vidět, že zabírá většinu rozlohy katastru obce.

Co se týče tektonického podmínění, z části na něho můžeme poukázat v centru obce, kde zlomová linie kopíruje část vodního toku. Vodní tok Ostravická Datyňka protéká středem obce a jeho údolní niva má šířku okolo 150 metrů. Ostravická Datyňka má velmi zajímavý tvar – potok musel prořezat část plošiny Bruzovické pahorkatiny, aby se dostal ke svému soutoku s Ostravicí. Vzhledem k různě odolným horninám to šlo velmi obtížně, a tak potok vytvářel mohutný oblouk.⁹ Na tomto vodním toku jsou vybudovány rybníky, část z nich se dodnes používá. Za zmínku stojí také bývalé rybníky v lese s názvem „Stavy“. Můžeme zde nalézt staré zarostlé hráze dřívějších rybníků (viz příloha č. 7 a č. 8). Dnes je to velmi oblíbené místo na procházky a rekreaci.

Jak bylo již zmíněno, Beskydská pahorkatina je náchylná k četným aktivním sesuvům z důvodu erozně-denudačního povrchu na flyšových pískovcích a jílovcích podslezské jednotky, dále také na glacienních a glacialakustrinních sedimentech středopleistocenního zalednění.¹⁰

⁷ LENART, Jan, Hana ŠIGUTOVÁ, Michal HYKEL a Miroslav LYSEK. *Krajina regionu Slezská brána*, s. 9.

⁸ OÚ Sedliště. *Sedliště perla Slezské brány: 700 let obce*, s. 1.

⁹ LENART, Jan, Hana ŠIGUTOVÁ, Michal HYKEL a Miroslav LYSEK. *Krajina regionu Slezská brána*, s. 24.

¹⁰ DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN, ed. *Zeměpisný lexikon ČR*.

2. HISTORIE OBCE SEDLIŠTĚ

Osídlení Podbeskydí v pravěku a raném středověku je velmi nepravděpodobné vzhledem k jeho odlehlosti a málo úrodné půdě. Nicméně celou oblastí vedly důležité obchodní cesty (tzv. jantarové stezky), které vedly i přes terén budoucí vesnice Sedliště. Jedna ze stezek měla například vézt z Moravy přes Paskov, Řepiště, Sedliště a Bruzovice.¹¹

O prvotním osídlení vesnice toho mnoho nevíme. Z bádání můžeme nicméně usuzovat, že prvotním obyvatelstvem byli Lužickosrbští Slované z nynějšího Německa. Ve spolkové zemi Braniborsko, oblasti Dolních Lužic, se nachází vesnice Sedlitz a Reppist. V těchto vesnicích měli žít obyvatelé se stejným či podobným rodovým příjmením, které se vyskytuje i u nás. Vesnice patřily rodu Baruthům, za jejichž vlády kolem konce 13. – začátkem 14. století byla část obyvatelstva přesídlena na naše území. Výsledkem tohoto přesídlení bylo založení vesnic se stejnými názvy, Sedliště a Řepiště, a postupné splynutí s místním obyvatelstvem.¹² Tuto myšlenku potvrzuje také zmínka v knize „300 let dnešního kostela v Sedlišťích“. Autorem byl archivář Ervín Tengler, který v knize vylíčil příchod nových osadníků, podle názvu obce Slovanů. Těm měl fojt rozdělit půdu a noví osadníci si pak ve vesnici postavili domy a dřevěnou kapli.¹³ Další nepotvrzenou hypotézou je také možnost příchodu obyvatelstva z vesnic poblíž německého města Gery – Zedlitz a Roppisch.¹⁴

První písemnou zmínku o vesnici Sedliště najdeme v soupisu desátků vratislavského biskupství, kam spadala oblast Těšínska. V této listině se objevují i názvy dalších obcí – Bruzovice, Václavovice, Baruthov (nynější Řepiště) a Jamnice, jejichž lokalizace není dodnes jistá. Listina byla napsána v letech 1302–1315. Podle většiny historiků se přikláníme k roku 1305, což považujeme za první písemnou zmínku o obci.¹⁵ Název obce se v průběhu času měnil – Sedlice, Sedlec, Czedlicz, Sedlýsko, Sedliske.¹⁶

O vzniku obcí v té době toho taktéž víme pramálo. Má se za to, že vesnice vznikaly smlouvou mezi majitelem obce a tzv. lokátorem, který měl za úkol přivést obyvatelstvo a rozměřit jim půdu. Majitel obce (zeman) měl vyměřený největší pozemek v centru obce.

¹¹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 15.

¹² Tamtéž, s. 16-17.

¹³ FAJKOŠ, Karel. *Svědectví lužicko-srbské kolonizace aneb o jedné velmi staré vsi na Těšínsku, o Sedlišťích*. In: Těšínsko, 1968, roč. 11, č. 4, s. 7-9.

¹⁴ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 18.

¹⁵ Tamtéž, s. 19.

¹⁶ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 6 b.

Ten měl stát na pozdějším panském dvoře č. p. 18.¹⁷ Lokátor (později se z něj stával fojt) měl druhý největší výměr pole. Kromě těchto polí byly vyznačeny lány pro obyvatele a pro postavení kostela. Bohužel se nedochovala jména původního majitele obce, ani lokátora.¹⁸

Hranice vesnice byla volně vytyčena přírodním terénem, a to na severní straně korytem říčky v Datyňském lese a od sousedního Lískovce a Bruzovic nově postavenou cestou. Podle velikosti vyměřených polí poté odváděli osadníci poplatky majiteli vesnice. Po zavedení zákupního práva připadal majetek osadníků po jejich smrti vlastním dětem – majetek se dědil. Tehdejší míra – lán – představovala pozemek, který byl zorán koňským spřežením za jeden den. Pozemky se právě proto vyměřovaly dlouhé a úzké, aby je bylo možno rychleji zorat. Lány v Sedlišťích byly vyměřovány ve směru sever-jih od potoka Datyňka k centru obce.¹⁹

Dohady jsou i o vzniku prvního kostela v obci. Je možné, že se kostelní lán vyměřoval až o století později, vzhledem k jeho odlišné orientaci oproti tehdejším lánům – směrem k severu. Kostelní grunt byl nejspíše vyčleněn z pozemku místního zemana. Tuto teorii podporuje i první písemná zpráva z roku 1506 o osadnících ze Sedlišť. V té se dozvídáme, že Matuš z Folvarku žijící na místě bývalého zemanského dvora odváděl menší církevní daně než jiný sedlák Slovák. Z toho lze vyvodit, že Slovák žil na větším pozemku než dřívější zemanský dvorec. To ale nedává smysl, neboť zeman měl vždy největší výměru pole – proto historici přicházejí s teorií o odštěpení kostelního lánu od zemanského pole.²⁰

Kolem 14. století bylo panské stavení č. p. 18 pravděpodobně přestavěno v opevněnou tvrz. Tvrz ležela na strategickém místě – na mírně vyvýšeném návrší z obou stran odděleným srázem. Na východní straně byla později v této úžlabině vybudovaná silnice vedoucí na Frýdek. Na západní straně protékal úžlabinou potok a nacházely se tam i rybníky.²¹

Další informace o vesnici se dozvídáme ze soupisu vesnic patřících zástavnímu frýdeckému panství z roku 1434. Toto panství vzniklo v důsledku dějinných událostí husitských válek, které dostaly těšínská knížata do finančních problémů. Takto se knížata vypořádala s nedostatkem financí a sice, že zastavovala vesnice bohaté šlechtě za půjčení peněz. Jelikož se v tomto soupisu Sedlišťě nenachází, má se za to, že vesnice byla majetkem drobného venkovského feudála. Poslední doklad o držení vesnice drobným feudálem máme

¹⁷ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 22.

¹⁸ Na rozdíl od sousedních Bruzovic, jejichž majitel byl Ondřej Brus, podle kterého se vesnice pojmenovala.

¹⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 21.

²⁰ Tamtéž, s. 23.

²¹ Tamtéž.

z roku 1450. V tomto roce byla sepsána listina, ve které se dokládají vesnice patřící těšínskému knížectví s manskými povinnostmi. Kromě Sedliště jsou v listině uvedeny také Řepiště nebo Lískovec. Kdy přesně se staly Sedliště součástí frýdeckého zástavního panství, nevíme. Velmi pravděpodobně to bylo mezi lety 1450–1524. V posledním uvedeném letopočtu se stal prvním sedlišťským fojtem Šimon. Pokud by byly Sedliště v té době majetkem drobného feudála, nepotřebovala by vesnice fojta. Proto se historici domnívají, že již k tomuto roku byly Sedliště součástí frýdeckého panství.²² Šimon se pak také objevuje jako svědek, který se měl účastnit úředního jednání v zámecké kanceláři.²³ Šimon byl pravděpodobně potomek zakladatele Sedliště.²⁴

Zajímavostí sedlišťské historie je také to, že fojtství spravoval od roku 1542 jediný fojtský rod na statku č. 17. Později v 2. pol. 18. stol. rod přijal jméno Fojtík a spravoval vesnici až do konce feudálního řádu. Podobný případ má z frýdeckého panství pouze vesnice Vojkovice.²⁵

Další písemná zmínka je z roku 1555, kdy těšínský kníže píše držiteli frýdeckého zástavního panství Burianu Barskému z Barště, aby potrestal svého poddaného ze Sedliště, neboť se dopustil zločinu vraždy na svém kmotrovi.²⁶

Zastavování frýdeckého panství se několikrát opakovalo. V roce 1573 prodal těšínský kníže Adam Václav frýdecké panství Matyášovi a Jiřímu z Lohova. Od této doby byly Sedliště až do roku 1848 majetkem Frýdeckého panství.²⁷ Jiří z Lohova se rozhodl panství prodat, při této příležitosti byl sepsán v roce 1580 urbář, ve kterém se dozvídáme o stavu osídlení jednotlivých obcí.²⁸ Panství koupil 7. listopadu 1581 olomoucký biskup Stanislav II. Pavlovský z Pavlovic.²⁹ V Sedlišťích žilo 27 osedlých, z toho dva volní.³⁰ To ze Sedliště činilo čtvrtou vesnici, co se týče počtem osedlých v celém panství. Držitelem vesnice byl Tomek Dzibel (Debel, Dibel). V urbáři se poprvé objevuje zmínka o vodním mlýně s jedním mlýnským kolem, tzv. mlýnu o jednom složení. Mlýn se nacházel na dolním konci vesnice

²² BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 25-28.

²³ KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství, II. část*. In: Těšínsko, 2003, roč. 46, č. 1, s. 3.

²⁴ KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství*. In: Těšínsko, 2002, roč. 45, č. 4, s. 2.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 25.

²⁷ Tamtéž, s. 29.

²⁸ Viz opis urbáře panství frýdecko-místeckého z roku 1580. Dostupný z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

²⁹ PINDUR, David. *Vznik panského dvora v Sedlišťích*. Sborník státního okresního archivu ve Frýdku-Místku. 2005, č. 6, s. 11.

³⁰ Volní sedláci nemuseli robotovat na panském lánu

a překvapivě nepatřil fojtovi, ale byl selský.³¹ Z urbáře je také patrná pasekářská kolonizace.³² Ve vesnici se pěstovala oves, ječmen, len a rež. Urbář zmiňuje i včelařství, kterému se ve vesnici věnovali.³³ V urbáři jsou rovněž uvedeny některé povinnosti poddaných, jako je například sekání panské louky nebo svážení sena do panských dvorů. Tesaři museli opravovat střechy panských dvorů.³⁴

Na konci 16. století se z bruzovské farní kroniky dozvídáme jména sedláků povinných platit tacmo bruzovské farnosti. Již v této době se v Sedlišťích objevovala jména, která zůstávají ve vesnici do dnešních let – jako je například jméno Skokan, Rodek, Kulhánek a Mojžíšek.³⁵

Nový panský dvůr v Sedlišťích založil 12. července 1612 Jan starší Bruntálský z Vrbna.³⁶ Došlo k tomu odkupem volenství od sedláka Jiříka Pešata u kostela a gruntu fojta Adama.³⁷ Kvůli zadlužení frýdeckého panství muselo dojít k jeho prodeji Jiřímu hraběti z Oppersdorfu v roce 1636. Ve stejném roce byl sepsán další urbář, ze kterého se dozvídáme nové informace o vesnici a o panském dvoru.³⁸ Folvark byl postaven ze dřeva, nacházela se v něm světnice, stodoly a další hospodářské budovy. Chovalo se v něm 30 dojných krav, 40 jalovic, 30 prasat, 30 slepic, 20 hus, 15 kachen a 300 ovcí.³⁹ Celkově ve vesnici žilo 19 sedláků, z toho 2 volní a 7 zahradníků. Na území obce se nacházelo 7 rybníků, mlýn a olejovna. Nově se objevují jména jako Jež, Kubica a Bezruč.

Chov ovcí měl v tomto období velký význam. Od konce 15. století se v oblasti Těšínska začali usazovat noví obyvatelé – Valaši, kteří přicházeli z východu. Svým životním stylem se lišili od ostatního obyvatelstva – vedli kočovný život nezávislý na držbě půdy. Valaši nejprve obydlovali odlehlé horské oblasti, postupně sestupovali i do nižších nadmořských výšek. Usazování Valachů podporovali držitelé panství. Valaši platili za pronájem dosud nevyužitých ploch k pastvě a přinášeli tak vrchnosti příjmy.⁴⁰ Po této tzv. valašské kolonizaci sestupovali Valaši do nížinatých oblastí, kde zavedli nový způsob

³¹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 30.

³² Jednalo se o vyměřování nových neobdělávaných polí, nebo vznik polí v místech vyklučného lesa.

³³ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 29.

³⁴ PINDUR, David. *Vznik panského dvora v Sedlišťích*. Sborník státního okresního archivu ve Frýdku-Místku. 2005, č. 6, s. 12.

³⁵ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 31.

³⁶ Majitel frýdeckého panství

³⁷ PINDUR, David. *Vznik panského dvora v Sedlišťích*. Sborník státního okresního archivu ve Frýdku-Místku. 2005, č. 6, s. 14.

³⁸ Viz opis urbáře panství frýdeckého z roku 1636. Dostupný z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

³⁹ PINDUR, David. *Vznik panského dvora v Sedlišťích*. Sborník státního okresního archivu ve Frýdku-Místku. 2005, č. 6, s. 17.

⁴⁰ ONDŘEKA, Zbyšek. *Těšínsko známé i neznámé*, s. 50.

hospodářství – košárování.⁴¹ Takto se chovaly ovce i v Sedlišťích. Ovčín měl stát v části vesnice zvané Mlzáky na místě vyklučného lesa. Místu se říkalo „Valoščok“, cestě, po které byly ovce hnány na pastvu, se zase říkalo „Valašská cesta“. Jako zdroj vody pro ovce byl v blízkosti vybudován rybník. Název „Mlzáky“ měl původ právě v chovu ovcí, které „mlsaly“ zdejší pastviny.⁴²

V roce 1637 obdržel fojt Adam⁴³ uznání a potvrzení volného fojství se všemi pozemky a rybníky od hraběte Jiřího Oppersdorfa.⁴⁴

V průběhu 18. století docházelo k velmi častému odporu poddaných vůči vrchnosti. Odmítají těžkou robotu, zbíhají z gruntů, rozmáhalo se zbojnictví. Toto se nevyhnulo ani vesnicím ve frýdeckém panství za vlády Pražmů. Nepokoje řešila vyšetřující komise již v 60. letech 18. století. Jednalo se o stížnosti osmi obcí, mezi nimi byly i Sedlišťe a Bruzovice, bohužel bez úspěchu. V roce 1771 byli dva Sedlišťané uvězněni pro pobuřování. V tomtěž roce vydaný robotní patent Marie Terezie situaci příliš nezlepšil, poddaní měli stále vyměřené velké množství povinností. Odpor se opakoval také v roce 1781, kdy fojti všech vesnic psali přímo císaři. Za tento čin byli všichni uvězněni, v příštím roce byli sedlišťský fojt Jakub spolu se sedlákem Janem Karasem přísně potrestáni.⁴⁵

Další urbář byl vyhotoven urbariální komisí slezskou v roce 1770.⁴⁶ V něm se mimo jiné dozvídáme o poddanských povinnostech nebo gruntovních a naturálních dávkách. Tento urbář se vytvořil pro všechny obce Rakouského Slezska, proto z něj můžeme vyčíst zajímavé informace o společenské struktuře tehdejšího obyvatelstva. Nabízí nám také srovnání obcí jako takových. V urbáři se rozlišují vsi v nížinné a horské oblasti, přičemž Sedlišťe spadaly do nížinné. Ve vesnici bylo 87 osedlých. Mezi ně se řadili sedláci, zahradníci a domkáři. Ti se rozlišovali různou výměrou svého pole. Sedláci se dělili na celé, dvoutřetinové a poloviční. U zahradníků byli zvláště vypsaní zahradníci mlatci. Domkáři se rozdělovali na velké a malé – velcí domkáři měli polnosti, malí nikoliv. Důvod této přesné diferenciaci vidíme v nutnosti vymezení poddanských povinností na základě majetkových poměrů.⁴⁷ Všichni osedlí na frýdeckém panství byli zakoupení – to znamenalo, že hospodáři mohli volně nakládat se svou

⁴¹ Šlo o chování ovcí v ohradách – košárech, místa košárů se měnila

⁴² BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 36.

⁴³ Vnuk prvního fojta Šimona

⁴⁴ KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství, II. část*. In: Těšínsko, 2003, roč. 46, č. 1, s. 3.

⁴⁵ KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství*. In: Těšínsko, 2002, roč. 45, č. 4, s. 2.

⁴⁶ Viz opis Urbariální komise Slezské z roku 1770. Dostupné z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

⁴⁷ KOUŘILOVÁ, Markéta. *Frýdecké panství v urbářích pořizovaných urbariální komisí roku 1770*. In: Těšínsko, 2002, roč. 45, č. 3, s. 15-16.

usedlostí – prodávat ji, směnit, po smrti přecházela dědičně na pozůstalé. Ve vesnici žilo 15 sedláků, z toho 1 volný; 10 zahradníků, z toho 2 volní; 62 domkářů, z toho 7 volných.⁴⁸

Z vývoje obce je zajímavý také prudký nárůst počtu domkářů v letech 1680–1700 a hlavně v období 1760-1790 kdy byla založena osada Mlzáky.⁴⁹ Mezi lety 1760–1820 byla vybudovaná další osada nacházející se mezi Mlzáky a Kaňovicemi – tzv. Kůty, Kouty.⁵⁰

Syn fojta Jakuba – František Fojtík – se stal fojtem v roce 1799, kdy získal statek od svého otčima Ondřeje Válka. Za jeho fojtování prošla vesnice velkými změnami. Objekt fojtství byl přestavěn do 5 budov, hospody a veřejných maštalí.⁵¹ V hospodě se mohlo šenkovat městské pivo a panská kořalka. František Fojtík byl uvědomělý vlastenec, ve své hospodě měl české časopisy, které mohli návštěvníci číst. Tyto zárodky českého probuzení v kraji se odehrávaly také v Sedlištích, které byly v té době považovány za nejuvědomělejší vesnici na Těšínsku.⁵²

Na počátku 19. století měla vesnice 113 domů s 637 obyvateli. Ve 40. letech 19. století to už bylo 124 domů s 781 obyvateli. Sedliště měly rozlohu cca 789 hektarů.⁵³

V roce 1839 koupil majitel panství Paskov Filip Ludvík hrabě Saint-Genois pozemek na Černé zemi č. p. 30, ze kterého se stal vápencový lom. Právo těžby bylo určeno po celou dobu, co bude vrch vápenec obsahovat.⁵⁴

Posledním fojtem byl Ondřej Škarabela, který se oženil s vdovou po Františku Fojtíkovi. Rok 1848 přinesl změny v uspořádání tehdejší společnosti, a to mělo dopady i na vesnici. Skončilo období fojtů, nově se začali volit starostové obce. Prvním starostou byl již zmíněný Ondřej Škarabela, který úřad zastával až do roku 1852.⁵⁵

V roce 1848 se v Sedlištích nacházelo 15 sedláků, 10 zahradníků a 90 domkářů.⁵⁶

Jiskra národního uvědomění a obrození v Sedlištích zažehla plamen. Sedliště se v polovině 19. století řadily mezi největší čtenářská střediska na Frýdecku co do počtu odběratelů českých knih. Čtenáře sjednotil občan František Škapa. Kolem něj se vytvořila

⁴⁸ KOUŘILOVÁ, Markéta. *Frýdecké panství v urbářích pořízených urbaniální komisí roku 1770*. In: Těšínsko, 2002, roč. 45, č. 3, s. 17-20.

⁴⁹ KROČEK, Miloslav. *Z minulosti obce Sedliště*. In: Těšínsko, 2001, roč. 44, č. 3, s. 1.

⁵⁰ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 15 b.

⁵¹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 45.

⁵² KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství, II. část*. In: Těšínsko, 2003, roč. 46, č. 1, s. 4.

⁵³ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 45, 47.

⁵⁴ KROČEK, Miloslav. *Z minulosti obce Sedliště*. In: Těšínsko, 2001, roč. 44, č. 3, s. 6.

⁵⁵ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 50.

⁵⁶ KROČEK, Miloslav. *Z minulosti obce Sedliště*. In: Těšínsko, 2001, roč. 44, č. 3, s. 1.

skupina, která si zvolila svůj prozatímní výbor. Skupina až do roku 1875 nemohla být nazývána spolkem, protože neměla schválené stanovy. Ty napsal student práv Jan Peter v roce 1874, v březnu roku 1875 byly schváleny Slezskou zemskou vládou v Opavě. Tak oficiálně vznikl čtenářský spolek Beseda Sedlišťská. V rámci spolku se pořádaly vzdělávací besedy, přednášky, organizovaly se společenské zábavy a také se pečovalo o spolkovou knihovnu. Spolek Beseda se v roce 1900 přeměnil na hospodářský spolek s názvem Občansko-rolnická beseda Sedliště. Název se ještě několikrát změnil. Její hlavní činností byla podpora hospodářských zájmů, odborně vzdělávací činnost, ale také společný chov plemeníků a pořizování zemědělských strojů, což mělo pro členy velké materiální výhody.⁵⁷

V druhé polovině 19. století se stal starostou Stanislav Juřica. Jeho přičiněním vznikla v Sedlištích první česká obecní knihovna v Těšínském Slezsku. Také se postavil nový hostinec, kterému se později říkalo „U Slávy dcery“. Dále se postavila zděná budova fary. Za jeho starostování se v roce 1871 znovuobnovila farnost v Sedlištích.⁵⁸

Na přelomu 19. a 20. století se hojně rozrůstala spolková činnost. Nijak tomu nebylo ani v Sedlištích. Vesnice má tak další prvenství, v roce 1892 došlo k založení prvního vesnického českého hasičského sboru na území českého Těšínska. O přibližně deset let později byla postavena zděná hasičská zbrojnice. V roce 1901 byl založen hornicko-hutnický spolek Rozkvět, který se řadí mezi nejstarší hornické spolky na Ostravsku. V roce 1904 se zase v obci založil první včelařský spolek na Frýdecku. Zakladatelem spolku byl řídící učitel v Sedlištích Václav Slíva. Rok 1908 je významný pro vznik Lašského národopisného sdružení Sedlišťané, spojené s osobností Jožou Vochalou.⁵⁹

Do první světové války byla ve vesnici založena Kampelička a četnická stanice.⁶⁰

Za první světové války rukovali muži do armády. Muži z vesnice rukovali většinou do Těšína k pěšímu pluku, odkud odjížděli na ruskou frontu. Části obyvatelstva se mobilizace netýkala – byli to hlavně dělníci, odborníci v různých profesích a sedláci. Ze Sedlišť rukovalo do armády 200 mužů, z toho 30 z nich padlo. Sedlišťští muži byli také součástí československých legií. V roce 1935 byl vystavěn Pomník padlým obětem světové války.⁶¹

⁵⁷ PINDUROVÁ, Pavla. *Sedlišťská beseda. Příspěvek k dějinám českého národního hnutí na Těšínsku*. In: Těšínsko, 2003, roč. 56, č. 3, s. 10-11.

⁵⁸ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 54.

⁵⁹ Tamtéž, s. 59, 61.

⁶⁰ Tamtéž, s. 62.

⁶¹ Tamtéž, s. 65.

O vyhlášení samostatného Československého státu se obyvatelé Sedliště dozvěděli brzy ráno 29. října 1918. Vesnice se nacházela na území, o které se přela nová Československá republika s Polskem. Vedla se tzv. sedmidenní válka. Později se území rozdělilo mezi oba státy, přičemž frýdecký okres připadl Československu.⁶²

V roce 1919 proběhly obecní volby, zvoleno bylo 18 členů zastupitelstva – 6 za republikánskou stranu, 12 za sociálně demokratickou stranu. Starostou se stal Josef Škuta.⁶³ Během první poloviny 20. století v Sedlištích žilo konstantně kolem 1000 obyvatel, počet domů se zvyšoval a v roce 1950 jich bylo ve vesnici již 240.⁶⁴

Druhá světová válka se promítla i do života lidí v Sedlištích. V roce 1941 začalo zatýkání učitelů, obecních zastupitelů a bývalých vedoucích spolků. Někteří byli odvezeni do koncentračních táborů. Osvobození vesnice probíhalo 3. a 4. května 1945.⁶⁵

Již 5. května 1945 se v Sedlištích ustanovil 1. národní výbor, který měl o pár dní později první schůzi. Na té byli zvoleni předseda František Židek, místopředseda Albín Židek a další členové. Členové následně dostali přidělené úkoly, jako bylo například vedení policejní služby, zásobování občanů, vedení obecní pokladny apod. V poválečné době byla rovněž zřízena Národní bezpečnostní stráž, která měla zajistit bezpečnost v obci po válce. Bylo založeno místní zemědělské společenstvo v čele s Josefem Poláchem.⁶⁶

Skutečná politická nálada se z kronik nedá vyčíst z důvodu nadcházejících událostí. Můžeme se ale dozvědět, že v Sedlištích kromě komunistické strany působily také strany národně socialistická, sociálně demokratická a lidová.⁶⁷

Pro Sedliště bylo nejdůležitějším sektorem hospodářství zemědělství. Za plnění dodávek obilnin dostala obec například finanční obnos na stavbu kulturního domu, pořízení hospodářského náčiní či družstevní pračky. V roce 1946 bylo založeno zemědělské strojní družstvo, které mělo pomoci občanům s prací na polích. V roce 1949 byl zřízen přípravný výbor JZD, k samotnému vytvoření JZD došlo až o sedm let později v roce 1956.⁶⁸

Po únorovém převratu v roce 1948 došlo k mnoha změnám v obci. Změnilo se složení místního národního výboru, místní hostinec byl znárodněn a místo něj se otevřel národní

⁶² BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 75.

⁶³ Tamtéž, s. 76.

⁶⁴ ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869-2011*.

⁶⁵ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 94.

⁶⁶ Tamtéž, s. 99.

⁶⁷ Tamtéž, s. 100.

⁶⁸ Tamtéž.

podnik Vzlet. Svou živnost musel ukončit i smíšený obchod či místní řezník. Znárrodněna byla pila, kde později vznikl uhelný sklad.⁶⁹

K 1. lednu 1950 v obci žilo 1098 obyvatel. Dlouhou dobu se plánovala stavba kulturního domu. S pracemi se začalo v roce 1960, stavba měla mít v suterénu kotelnu, garáž, sklep a místnost pro archiv. V přízemí se počítalo s kanceláři MNV, obřadní síní, knihovnou a ordinací praktického lékaře. V prvním patře pak měla být zasedací síň a dva byty.⁷⁰ Stavba byla dokončena v roce 1962. O rok později byl v obci zprovozněn rozhlas. V roce 1961 v obci bydlelo 1155 obyvatel.⁷¹

Rok 1968 je v kronikách popsán jen velmi stručně, hlavním tématem byly květnové volby do místního národního výboru. V Sedlišťích se konaly dvě předvolební schůze, které jsou popisovány jako velmi živé. Politické události dalších dnů ovšem přesunuly volby až na podzim. O invazi vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 se kronika vůbec nezmiňuje. Poznámka s touto událostí byla do kroniky vepsána dodatečně, pravděpodobně jiným kronikářem. Dočteme se, že tanky i jiné vojenské dopravní prostředky jezdily i přes Sedlišť.⁷²

Další sčítání obyvatel proběhlo v roce 1970, kdy v obci žilo 1116 obyvatel. Ze sčítání se dozvídáme také počet domů, těch bylo 274. Ze sčítání je patrný rozvoj obce v poválečných letech, co se týče stavební výstavby.⁷³ V sedmdesátých letech 20. století se v obci vybudoval obecní vodovod, sociální zařízení na fotbalovém hřišti, autobusové čekárny, kanceláře JZD, hospodářská budova JZD či kulturní středisko.⁷⁴

Období 80. let se v kronikách objevuje hlavně pořádání různých oslav k v té době významným výročím, popisuje se plnění pětiletých plánů, výnosy zemědělských plodin apod. Ze sčítání obyvatel z roku 1980 je patrná stagnace a postupný pokles počtu obyvatel – v obci žilo 1110 lidí, při dalším sčítání v roce 1989 pouze 1093 obyvatel.⁷⁵

Z parlamentních voleb v červnu v roce 1990 lze odhadnout celkovou atmosféru předlistopadových událostí. Občané Sedlišť odevzdali nejvíce hlasů Občanskému fóru. Na druhém místě se umístila KSČ, třetí skončilo Hnutí za samosprávnou demokracii –

⁶⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 100.

⁷⁰ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedlišť – 6. díl*, s. 17.

⁷¹ ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869-2011*.

⁷² Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedlišť – 6. díl*, s. 170.

⁷³ ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869-2011*.

⁷⁴ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 102-103.

⁷⁵ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedlišť – 8. díl*, s. 371.

Společnost pro Moravu a Slezsko. Další strany byly například Spojenectví zemědělců a venkova nebo Křesťansko-demokratická unie. V listopadu 1990 se konaly v obci první volby do obecního zastupitelstva. To mělo 15 členů, 8 za Občanské fórum, 5 za KSČ, 1 za Československou stranu lidovou a 1 za koalici Spojenectví zemědělců a venkova – Československá strana zemědělská – Politické hnutí členů zemědělských družstev. Starostou se stal Zdeněk Lička, místostarostou Vladimír Židek. Během 90. let se v obci rozrostlo soukromé podnikání – například soukromé řeznictví, obchod, krejčí, pokrývači, stolaři či klempíři.⁷⁶ Atraktivita lokality obce se projevila i v demografii obce – od 90. let zaznamenáváme kontinuální růst počtu obyvatel. V roce 2001 žilo v obci 1190 lidí, kdežto v roce 2011 to bylo již 1419 obyvatel.⁷⁷

V současnosti je starostou Jaromír Krejčok. Obec investovala do projektů zahrnující výstavbu nových budov a chodníků vedoucí přes celou vesnici, opravu silnic, vybudování nového multifunkčního sportoviště, úpravu parku a celkové zlepšení kvality života v obci. Mnoho těchto projektů by se neobešlo bez pomoci fondů a dotací z Evropské unie. Nejnovější projekty zahrnují revitalizaci centra obce, přístavbu školní budovy, nebo také vybudování sociálního zázemí na Bezručově vyhlídce. Obec pořádá pravidelné akce, jako jsou například Lašské slavnosti či Obecní slavnosti, které se konají při tradiční sedlišťské pouti.

⁷⁶ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 105.

⁷⁷ ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869-2011*.

3. KULTURA V OBCI SEDLIŠTĚ

3.1. Významné osobnosti

3.1.1. Joža Vochala

Joža Vochala byl významný slezský národopisec. Přestože se nenarodil v Sedlišťích, je považován za jednu z nejvýznamnějších osobností obce. Joža Vochala se narodil 12. března 1892 ve Starém Městě u Frýdku-Místku. Byl vychováván v duchu básní Petra Bezruče, odtud můžeme sledovat jeho budoucí zájmy. Byl zapsán na matičním gymnáziu v Místku, chtěl se stát učitelem dějepisu a zeměpisu. Bohužel jeho rodina pocházela z chudých poměrů a studium si nemohl dovolit. Po dokončení školní docházky na obecné škole nastoupil do železářských závodů „Pod Lipinou“ v Lískovci. Po třech letech zaměstnání byl propuštěn a odešel na hospodářskou školu v Táboře, kde se seznámil s ideou slovanské vzájemnosti. Procestoval Polsko a velkou část Balkánu. Věnoval se poznávání tamních jazyků, kultury a národopisu.⁷⁸

V Sedlišťích žil přes třicet let. Zajímal se o národopis a historii Těšínského Slezska. Byl jedním z organizátorů oslav 60. výročí ukončení roboty v Sedlišťích. Byl také vedoucím Besídky venkovského dorostu, ve které shromáždil mladé lidi ke sběru slezských písní, tanců a zvyků. Schůze Besídek byly doprovázeny zpěvy a tanci – vznikly tak národopisné večery zvané „Slezské Pobavy“. Společně se skladatelem E. Bartoníčkem je autorem Slezské Besedy – jednalo se o věnec starodávných slezských tanců s písněmi za hudebního doprovodu.⁷⁹ Slezská Beseda hrála významnou roli v procesu pozdějšího národního obrození českého Těšínska.⁸⁰ V době před 1. světovou válkou byl známou osobností kulturního dění v obci.

Joža Vochala založil a byl předsedou Lašského národopisného sdružení „Sedlišťané“, o kterém bude podrobněji psáno níže.

Život Joža Vochaly byl úzce spjatý s básníkem Petrem Bezručem. Aktivně se zajímal o jeho život a dílo. Po tom, co byla odhalena identita Petra Bezruče, se Joža Vochala stýkal s Vladimírem Vaškem – Petrem Bezručem – po dobu 47 let.⁸¹

⁷⁸ Osvětová beseda v Sedlišťích. *Sedlišťě*, s. 51, 53.

⁷⁹ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 17, 20.

⁸⁰ BARTONĚ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 274.

⁸¹ Osvětová beseda v Sedlišťích. *Sedlišťě*, s. 54.

Vochala se aktivně podílel na boji proti nacismu. Během druhé světové války byl vězněn v koncentračním táboře Buchenwald.⁸² Po druhé světové válce zorganizoval Mírové okresní dožínky v Sedlištích, které se konaly na Černé zemi. V roce 1947 vystupoval soubor Sedlišťané na Světovém festivalu mládeže a studentů v Praze.

Vochala byl také publicistou. Napsal mnoho článků do novin, časopisů a kalendářů s národopisnou tematikou Těšínského Slezska.⁸³ Rukopisně zpracoval „Národopisné Laško“, „Lašské starožitnosti“, či „Úvod do lašského národopisu“.⁸⁴

Joža Vochala zemřel 26. dubna 1965 a je pohřben na sedlišťském hřbitově. Spolu s jeho smrtí zaniklo i národopisné sdružení Sedlišťané, které vedl dlouhých 50 let.

Joža Vochala získal v roce 2005 čestné občanství in memoriam jako první osobnost obce Sedliště.⁸⁵

3.1.2. Emil Adamec

Emil Adamec se narodil 11. listopadu 1972. Je sochař, krajinný architekt a cestovatel. Narodil se ve Frýdku-Místku, ale od dětství žil v Sedlištích. Studoval na ZUŠ ve Frýdku-Místku, později studoval Akademii výtvarného umění v Praze a zahradní architekturu na Mendelově univerzitě v Lednici na Moravě. Pro svou tvorbu využívá pouze přírodní materiály ve své původní podobě. Inspirací jsou mu ženy, příroda a východní filozofie.

Předobraz pro své ženské sochy vidí v kopci, který se původně jmenoval Baba (dnešní Bezručova vyhlídka, nejvyšší místo obce). Baba měla ve slovanské mytologii představovat ženu snášející na zem déšť. Tento podnět si Emil Adamec odnesl i do zahraničí, kde tvoří ženské sochy původně inspirované sedlišťskou Babou. Například na Novém Zélandu vytvořil plastiku Baba ve větru, přizpůsobenou tamní kultuře. Socha má potetovaný spodní ret a bradu, má představovat maorskou ženu čekající na návrat vězněného muže. V roce 2005 připravil 1. mezinárodní sochařské sympozium v Sedlištích.⁸⁶

⁸² *Vzpomínka na Jožu Vochalu*. In: Obec Sedliště [online]. Dostupné z: <https://www.obcesedliste.cz/aktuality-informace-odkazy/vzpominka-na-jozu-vochal>.

⁸³ *Tamtéž*.

⁸⁴ *Osvětová beseda v Sedlištích*. *Sedliště*, s. 56.

⁸⁵ *Vzpomínka na Jožu Vochalu*. In: Obec Sedliště [online]. Dostupné z: <https://www.obcesedliste.cz/aktuality-informace-odkazy/vzpominka-na-jozu-vochal>.

⁸⁶ BARTOŇ, Josef. *Jubilující sochař*. In: *Těšínsko*, 2007, roč. 50, č. 4, s. 29.

Po celém světě realizuje svůj projekt Akupunktura Země, který je inspirovaný čínskou filozofií. Jeho záměrem je umisťovat sochy tak, aby měly svůj protějšek na druhé straně zeměkoule. Emil Adamec zhotovil více než 65 plastik rozmístěných ve 20 státech světa. Svá díla vystavil ve Finsku, na Novém Zélandu, v Číně, Jižní Karolíně, Brazílii, na Floridě, v Austrálii, v Řecku, a samozřejmě také v České republice.⁸⁷

I přesto, že jeho činnost sahá daleko za hranice ČR, neopomene uvést vesnici, ve které žil a kam se rád vrací – Sedliště. V současnosti žije v Číně se svou manželkou To Lai Ha. V roce 2013 kandidoval na prezidenta ČR. Jeho hlavní myšlenkou byl návrat ke konstituční monarchii. V roce 2017 se stal členem strany Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska, za kterou také kandidoval v roce 2018 do Senátu PČR.⁸⁸

3.1.3. Antonín Ferdinand Strž

Narodil se v Sedlištích v roce 1895. Většinu života se živil jako horník. Byl to písmák a kronikář. Celý život se zajímal o knihy, čímž směřoval ke svému budoucímu přínosu – stal se z něj kronikář obce. Kroniky začal psát v roce 1948, tři z nich mají přes 400 stran, popisné části se střídají s jeho úvahami. Byl také předsedou obecní knihovny.

Byl členem Lašského národopisného sdružení Sedlišťané, a vedl jeden z jeho odborů – pro hornický národopis.⁸⁹ Původně se archiv sdružení nacházel v prostorách jeho domu. V roce 2005 byl jmenován in memoriam čestným občanem obce Sedliště.⁹⁰

⁸⁷ BARTOŇ, Josef. *Jubilující sochař*. In: Těšínsko, 2007, roč. 50, č. 4, s. 29.

⁸⁸ Emil Adamec. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Emil_Adamec

⁸⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 268.

⁹⁰ CICHON, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 82.

3.2. Lašské národopisné sdružení Sedlišťané

Nejvýznamnějším spolkem v Sedlišťích bylo nepochybně Lašské národopisné sdružení Sedlišťané, které založil Joža Vochala. Námět na založení sdružení byl dán na oslavě šedesátého výročí ukončení roboty v roce 1908. Na slavnosti se vzpomínalo na dobu roboty, byly předváděny zvyky a lidové tance. Byla také popisována doba nevolnictví, její vznik, trvání a ukončení. Z podnětu pamětníků roboty se poté ustanovil výbor dobrovolníků, aby zachytil paměti a hmotné památky pro příští oslavu 70. výročí zrušení roboty.⁹¹

Spolek sbíral hmotné památky, lidové paměti a tradice. V počátcích probíhal sběr pouze památek z dob roboty. Později se činnost spolku rozrostla na sběr veškerého národopisného materiálu z českého Těšínska.⁹²

První vystavení sesbíraných památek proběhlo na krajské výstavě v Dobré v roce 1910. Později byly exponáty přesunuty do třech jizeb⁹³ v Sedlišťích. To považujeme za první muzejní expozici Sedlišťanů a základ pro pozdější výstavy.⁹⁴

Během první světové války byla činnost spolku pozastavena. V období vzniku Československé republiky se spolek angažoval v souvislosti s územním sporem o Těšínské Slezsko. Před rozdělením území arbitráží v roce 1920 bylo vyhlášení plebiscitu další možností, jak vyřešit spor. V roce 1919 se stal Joža Vochala členem plebiscitní komise pro Těšínsko. Sedlišťané zorganizovali výpravu do Prahy za účelem obhajoby českých nároků. V Praze se konal průvod s krojovanými tanečníky a hudebníky z Těšínských obcí, kteří představovali různá národopisná vystoupení.⁹⁵

Mezi světovými válkami nastává nejuspěšnější období spolku. Sdružení se zaměřuje na popularizaci života na vesnici a organizování veřejných národopisných vystoupení, která se odehrávala v rámci akce Slezského roku. Sdružení propagovalo republikánskou stranu, jejíž funkcionářem se stal také Joža Vochala.⁹⁶ Sedlišťané měli v meziválečném období na 600 krojovaných členů a uspořádali přes 100 národopisných akcí.⁹⁷

⁹¹ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 11, 12.

⁹² Tamtéž, s. 14.

⁹³ jizba = místnost

⁹⁴ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 21.

⁹⁵ Tamtéž, s. 24.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ KARBANOVÁ, Pavla. *Města a obce Těšínska se představují: Sedlišťe*. In: Těšínsko, 2011, roč. 54, č. 3, s. 33.

V roce 1923 došlo k změně struktury spolku, který původně vycházel z Rolnicko-občanské besedy v Sedlišťích a byl spíše volným sdružením. Bylo založeno Slezské národopisné sdružení pro Těšínsko – Sedlišťané s vlastními stanovami a programem. Předsedou byl Joža Vochala. Také se rozhodlo o vzniku „Selské jízdy“, která měla být odrazem velmi starých vesnických zvyků, jako bylo například objíždění obecních hranic o svatodušních svátcích.⁹⁸

V roce 1923 vystavilo národopisné sdružení Sedlišťané své exponáty na frýdeckém zámku, kde bylo také založeno Lašské muzeum pro Těšínsko a východní Moravu.⁹⁹

Kolem sdružení vzniklo 12 odboček s mnoha členy a 4 odbory – pro sledování lašského zvykosloví, hudby, zpěvu a písní, odbor archivní, muzejní a památkový. Spolek můžeme označit jako zájmovou národopisnou kulturní organizaci.¹⁰⁰

Činnost sdružení se velmi rozrostla. Zahrnovala také tanečníky, kteří svou činností propagovali obec i celé Slezsko. Sdružení pořádalo besídky hlavně v Sedlišťích a okolních vesnicích, ale také ve Frýdku, Opavě, Hodslavicích, Hradci Králové, a dokonce i v Praze. Vystoupení v Praze bylo předvedeno v rámci oslav desetiletí republiky v říjnu 1928. Bezmála 250 členů sdružení Sedlišťanů reprezentovalo Slezsko a jejich představení se zařadilo k jednomu z nejúspěšnějších.¹⁰¹ Sdružení mělo své pobočky v sousedních Bruzovicích, Kravařích nebo na Hřčavě.¹⁰²

Po druhé světové válce byla snaha činnost spolku znovu obnovit. Nepodařilo se však otevřít pobočky ve vesnicích a aktivity spolku zdaleka nedosahovaly takových úspěchů jako v období mezi válkami. Jako jedno z větších vystoupení můžeme uvést akci při prvním světovém festivalu mládeže a studentstva v roce 1947 v Praze, kde Sedlišťané reprezentovali Slezsko. Poslední vystoupení souboru se konalo 4. července 1967 v Kostelci na Hané.¹⁰³

Tradice Sedlišťanů symbolicky pokračuje v místním muzeu Lašská jízba, kde se nacházejí sbírky souboru. Muzeum bylo založeno počátkem 70. let 20. století a sbírky byly uloženy v jedné místnosti v budově staré školy. V 90. letech se činnost muzea rozšířila do další místnosti. Muzeum pořádalo výstavy kreseb, keramiky, nebo třeba výstavu ke sto letům hornického spolku Rozkvět. Vedoucím muzea byl i Emil Adamec, o kterém se práce zmiňuje

⁹⁸ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 28.

⁹⁹ Osvětová beseda v Sedlišťích. *Sedlišťe*, s. 55.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 53.

¹⁰¹ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 34.

¹⁰² BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 274.

¹⁰³ CICHONĚ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*, s. 63.

výše. Muzeum se největších ohlasů dočkalo při výstavě o historii obce v roce 2005, kdy se připomínalo 700leté výročí první písemné zmínky o Sedlišťích. Dodnes tvoří základ sbírek pozůstalost vlastivědných pracovníků Joži Vochaly a Antonína Ferdinanda Stříže. Jedná se například o řemeslné nástroje, předměty denní potřeby, lidový nábytek, lidové kroje nebo exponáty s hornickou tematikou.¹⁰⁴

3.3. Kostel Všech svatých v Sedlišťích

Nejnámější stavbou v Sedlišťích je dřevěný kostel Všech svatých, který stojí v centru obce. Jedná se o dřevěnou sakrální architekturu barokního období na Těšínsku. Kostel je velmi cennou památkou, protože dřevěných kostelů najdeme v republice velmi málo. Další podobné můžeme nalézt v Řepišťích, v Ostravě, na Bílé, na Prašivé nebo na Radhošti. Kostel můžeme popsat jako jednodílnou stavbu s trojbokým presbytářem a sakristií nad kterou stojí oratoř. Kolem kostela je vystavěný ochoz krytý šindeli na dřevěných sloupcích. Nad hlavním vstupem se tyčí hranolová čtyřpatrová věž zakončená cibulovou bání. Sedlovou střechu kryje dřevěný šindel.¹⁰⁵

Jako obec samotná, tak i kostel mají velmi bohatou historii. První zmínky o kostele nacházíme v soupisu svatopetrského halěře opolského arcijáhenství z roku 1447. Sedlišťe z hlediska církevní správy byly na počátku 16. století součástí bruzovské farnosti. Můžeme usuzovat, že v první polovině 16. století byla bruzovská farnost pod vedením evangelického faráře. V té době se evangelické učení rozšířilo po Těšínském knížectví, ve Frýdku působili evangeličtí duchovní. Po odkoupení frýdeckého panství olomouckému biskupovi Stanislavu Pavlovskému z Pavlovic, se do vesnic vrátilo katolické náboženství.¹⁰⁶ Kostel byl již v té době zasvěcen Všem svatým, což dokazuje patronátní listina Jana staršího Bruntálského z Vrba z roku 1617.¹⁰⁷ Následující majitel panství Jiří z Oppersdorfu nechal v roce 1638 postavit na místě staršího kostela nový kostel, který stojí dodnes.¹⁰⁸ Nový kostel postavil mlynář Václav Šustek se synem Adamem. V druhé polovině 19. století byla zbourána

¹⁰⁴ BARTOŇ, Josef. *Muzea Těšínska se představují: Muzeum Lašská jizba v Sedlišťích*. In: Těšínsko, 2005, roč. 48, č. 4, s. 32.

¹⁰⁵ KOUDELOVÁ, Jana, Tomáš NITRA a Romana ROSOVÁ. *Dřevěné stavitelství v regionu Slezská brána*, s. 54.

¹⁰⁶ PINDUR, David. *Dřevěný kostel Všech svatých v Sedlišťích*, s. 8, 15, 16.

¹⁰⁷ PINDUR, David. *Z nejstarších dějin kostela Všech svatých v Sedlišťích*. In: Těšínsko, 2006, roč. 49, č. 1, s. 1.

¹⁰⁸ KOUDELOVÁ, Jana, Tomáš NITRA a Romana ROSOVÁ. *Dřevěné stavitelství v regionu Slezská brána*, s. 53.

původní zvonice, která stála samostatně před kostelem. Místo ní byla nově vystavěna věž nad hlavním vstupem.¹⁰⁹ Práce prováděl tesař Ondřej Gavlas ze Sedlišť. V téže době byl kostel podezděn kamennými základy, uskutečnilo se rozšíření sakristie a nad ní byla vybudována nová oratoř otevřená do presbytáře.¹¹⁰ Samostatnou farností se staly Sedliště v roce 1871, prvním sedlišťským farářem byl p. Jan Josef Goril.¹¹¹

Stav dřevěného kostela se v průběhu 20. století začal zhoršovat. V roce 1975 byla provedena generální oprava spočívající ve vykopání starých základů a položení základů nových spojených železobetonovým věncem. Celý kostel byl pomocí vysokotlakových lisů vyzvednut a narovnan do původní roviny. Postupně byly restaurovány části exteriéru kostela. Za hlavním oltářem byla objevena původní výmalba, která byla odkryta a rovněž restaurována. V roce 2010 byl zhotoven kolem kostela nový dřevěný parkán pokrytý šindelem. Celý kostel byl v letech 2011–2012 v rámci projektu revitalizace kostela opravován za přispění EU. Byla položena nová krytina ze štípaného šindele, proběhla výměna dřevěného obložení na stěnách a na věži, byl obnoven systém hromosvodů a okapů. Kostel byl opatřen ochranným a sjednocujícím nátěrem. V interiéru došlo k restaurování výmalby presbytáře a části chrámové lodi. Varhany prošly kompletní renovací. Náklady na opravu kostela dosáhly 6,5 milionu korun.¹¹²

Kolem kostela se nachází starý hřbitov, který nyní slouží jako skanzen litinových náhrobních křížů. Nový hřbitov se nachází na parcele za farní zahradou a byl taktéž za přispění fondů z Evropské unie rekonstruován. V areálu hřbitova došlo k obnovení zeleně a odstranily se nevhodné túje. V současnosti byla opravována cesta vedoucí ke hřbitovu, byla zhotovena nová vstupní brána, mlatové cestičky a také byly položeny nové lavičky pro odpočinek.

Za kostelem nalezneme barokní sochy Jana Nepomuckého a Panny Marie Frýdecké, které byly v posledních letech renovovány. Kostel je otevřen každý víkend od května do října v rámci akce Otevřené chrámy. V kostele probíhají také pravidelné bohoslužby.

¹⁰⁹ PINDUR, David. *Dřevěný kostel Všech svatých v Sedlištích*, s. 18, 28.

¹¹⁰ KOUDELOVÁ, Jana, Tomáš NITRA a Romana ROSOVÁ. *Dřevěné stavitelství v regionu Slezská brána*, s. 53.

¹¹¹ PINDUR, David. *Dřevěný kostel Všech svatých v Sedlištích*, s. 32.

¹¹² Tamtéž, s. 32, 47, 54, 56.

4. HISTORIE ŠKOLSTVÍ V SEDLIŠTÍCH

Za dob rané vlády Marie Terezie bývaly školy pouze ve farních obcích. Jednalo se o tzv. církevní školy, které byly ve městech, výjimečně v obcích s velkou farností.¹¹³ Jelikož Sedliště neměly faru, neměly tudíž ani školu. Děti docházely do školy v sousedních Bruzovicích. Před vyhlášením povinné školní docházky ale žáci do školy docházeli pouze ojedinele. Někteří nedocházeli z důvodu velké vzdálenosti, jiní neměli boty, ve kterých by v zimě chodili do školy. V létě rodiče žáky do školy neposílali, protože měli hodně práce na poli a kolem dobytka. Většinou nebyl ani dostatek schopných a zkušených učitelů.¹¹⁴

Počátek státního vzdělávání na našem území je spjatý s Všeobecným školním řádem císařovny Marie Terezie z roku 1774. Toto datum se uvádí jako začátek školní docházky u nás, konkrétně pro děti od pěti do dvanácti let. Školní docházka se pouze doporučovala, škola tedy nebyla povinná. Tehdejší školám se říkalo triviální. Hlavním předmětem bylo náboženství, ve škole se učilo také psát, číst a počítat. Školní prázdniny se nazývaly vakace a od roku 1784 byly ustanoveny na měsíce červenec a srpen, jak je tomu doposud.¹¹⁵

Z okresního archivu se můžeme dočíst, že již v roce 1808 mělo proběhnout jednání o zřízení školy. Vedl ho sedlišťský burmistr (předseda zastupitelstva) jakožto samozvaný selský starosta. Naléhal na vedení obce, aby děti nemusely docházet ze Sedliště daleko do Bruzovic. Argumentoval také tím, že Bruzovice nebyly lidnatou obcí. Do školy měli docházet především chlapi, velký počet žáků měl zkrácenou docházku do 12 let z hospodářských důvodů, jak bylo již výše zmíněno. Dívky do školy docházely pouze výjimečně.¹¹⁶

První vzdělávání v Sedlištích se datuje k roku 1820, kdy se v obci začalo učit v najaté místnosti hostince. Učil zde vojenský vysloužilce Jan Tkáč, o jeho vzdělání ale můžeme pochybovat, jelikož se pravděpodobně naučil číst a psát až na vojně.¹¹⁷ V tehdejší době bylo obvyklé, že většina obyvatel na vesnici neuměla číst ani psát, proto se vyučování kromě dětí účastnili i dospělí. Vyučovalo se podle kalendáře „Veselý sedlák z Moravy“, podle toho můžeme odvodit název hospody „U veselého sedláka“.¹¹⁸

¹¹³ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 161.

¹¹⁴ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 8.

¹¹⁵ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 161.

¹¹⁶ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 15.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 8.

¹¹⁸ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 162.

Za vedení fojta Josefa Fojtíka se občané Sedliště rozhodli vybudovat jednotřídní školu, která byla postavena v roce 1834. Do té doby se děti vzdělávaly v Bruzovicích, v Řepišťích a okolních vesnicích, jak bylo již výše zmíněno.¹¹⁹ Z kronik můžeme také vyčíst, že panství, které škole darovalo parcelu, taktéž přispělo dřevem ke stavbě. Mezi zakladatele považujeme fojta Josefa Fojtíka, radního Pavla Kocicha, Františka Mojžíška, Michala Ježe a Jana Tkáče.¹²⁰ Škola byla otevřena 25. listopadu 1835.¹²¹ Šlo o třetí zděnou budovu v obci. Na rozdíl od okolních vesnic, kde se vyučovalo v pronajatých dřevěných chalupách, patřila celá budova jen škole.¹²² Prvním učitelem se stal Ignác Burel, který na škole působil až do roku 1861. O něm se můžeme dočíst, že duševně onemocněl a zešílel.¹²³

Od 13. května 1852 byli do školy přiděleni také žáci z Kaňovic. Školu navštěvovaly i děti z Bruzovic a Panských Nových Dvůrů (nyní část Frýdku-Místku). Žáci z Kaňovic do Sedliště docházeli do roku 1873.¹²⁴

Josef Chrostek byl dalším učitelem, který na škole působil, a to konkrétně od roku 1861. Stal se řídícím učitelem, vyučoval až do roku 1902. Pořádal také vzdělávací či zemědělské přednášky, které se týkaly hospodářství, šetrnosti, nebezpečí alkoholismu a karbanictví.¹²⁵ Také zde vyučoval Jiří Onderek, později František Onderek, Antonín Kupka, Leopold Foldyna, hudebník Jan Těplík a místní rodák Jan Karas.¹²⁶

V roce 1864 prošla budova rekonstrukcí. Přistavilo se druhé patro. Původně jednotřídka byla rozšířena na dvoutřídní školu.¹²⁷ Při výstavbě fary se budova školy musela rozdělit na dvě části s dvěma čísly popisnými. Fara s č. p. 125, škola dostala č. p. 170. Pro učitele byl vybudován byt v dnešní staré škole nacházející se na č. p. 170.¹²⁸

Kronika zmiňuje náročné poměry, kterým museli tehdejší učitelé čelit. Ve třídách měli i sto dětí, které seděly v lavicích nebo stály u oken. Žáci neměli pomůcky, učebnic bylo málo. Učitelé měli mnoho práce a malý plat, museli pracovat i mimo školu. Jejich role byla ale velmi důležitá pro vychovávání další generace svobodných občanů.¹²⁹

¹¹⁹ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹²⁰ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 327.

¹²¹ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹²² BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 162.

¹²³ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 8.

¹²⁴ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹²⁵ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 8.

¹²⁶ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹²⁷ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 162.

¹²⁸ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 8.

¹²⁹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 329.

Dalším řídícím učitelem se v roce 1884 stal Karel Rusina. Po jeho odchodu zde vyučují Jan Špetla a Alfréd Halfar. První ženou v učitelském sboru se stala Vítězslava Najmanová, která do školy nastoupila v roce 1894.¹³⁰ Dále zde učil také Jan Eliáš, autor publikací pro děti o regionálních dějinách.¹³¹

V roce 1902 se řídícím učitelem stal Václav Slíva, který později přešel do školy v Dobré. Přestože byl na škole pouhé tři roky, děti i občané si ho velmi oblíbili. Začal s žakovskými divadly, zavedl dětské radovánky a výlety na hory.¹³² Byl propagátorem ovocnářství v našem okrese a také založil včelařský kroužek.¹³³

Celodenní vyučování začalo ve školním roce 1905–1906.¹³⁴ V tomtéž roce byla škola rozšířena o třetí třídu. Rozšířením školy byla ve třídách zavedena oddělení, zastavilo se uvolňování žáků z vyučování po 12. letech, školní docházka byla plně zavedena pro všechny děti do 14 let. Na návrh Jana Polacha se taktéž zrušilo všeobecné placení školného rodiči.¹³⁵ Pro školu byla pronajata místnost v č. p. 76 vedle kostela. Žáci z Panských Nových dvorů přestali navštěvovat zdejší školu v roce 1908 a byli převedeni do Frýdku.¹³⁶

Významný řídící učitel, Karel Janošek, nastoupil na svou pozici v roce 1907 a vyučoval až do roku 1940, kdy byl penzionován.¹³⁷ V stejném roce byla v obci založena Kampelička.¹³⁸ Žáci ukončující školní docházku dostali vkladní knížku s obnosem 2 koruny, aby se naučili hospodařit s financemi. Z doby před první světovou válkou se místní zastupitelstvo snažilo postavit novou školní budovu. Ke stavbě nedošlo z důvodů nadcházejících událostí.¹³⁹ Další paní učitelkou na škole byla Adéla Žurková, která svou práci začala vykonávat v roce 1911.¹⁴⁰

První světová válka významně ovlivnila chod školy. Karel Janošek odešel na vojnu, povolán byl také J. Kořínek, tehdejší správce školy. Až do 15. října 1915 vyučovala všechny třídy Adéla Žurková. Válka postihla některé rodiny do takové míry, že rodiče neměli peníze, aby ošatili své děti. Někteří žáci tak nemohli přes zimu chodit do školy. Učitelé také nemohli věnovat plnou pozornost školním povinnostem, protože byli nuceni vykonávat soupisy, revize

¹³⁰ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹³¹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 162.

¹³² ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 9.

¹³³ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 162.

¹³⁴ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹³⁵ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 9.

¹³⁶ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Spořitelna

¹³⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 163.

¹⁴⁰ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 35.

a výtěžky polí či dobytka. Poměry se uklidnily až v letech 1919–1920. Na začátku školního roku nastoupil učitel Josef Onderek.¹⁴¹ Coby řídicí učitel vychoval 2 generace dětí. Za okupace strávil delší dobu ve vězení coby odbojář. Na škole působil až do roku 1964. Dne 28. srpna 1920 se škola rozšířila o čtvrtou třídu.¹⁴²

Ve školním roce 1923–24 se školní rada spolu s obecním zastupitelstvem rozhodla zakoupit pozemek pro stavbu nové školní budovy. Jednalo se o výstavbě obvodové měšťanské školy, která se měla nacházet mezi Sedlišťemi a Bruzovicemi. Obecní zastupitelstvo se shodlo na tom, že tato stavba je nutná, ale po podrobnějším projednání projekt nebyl uskutečněn. V roce 1926 došlo k parcelaci pozemku velkostatku pro školní budovu. Jednalo se přibližně o 5 hektarů půdy. V témže roce obecní zastupitelstvo schválilo stavbu nové školní budovy. Ve staré školní budově měly vzniknout byty pro učitele. Náčrt školní budovy měl na starosti stavitel Ludvík Juroš z Frýdku. Ten jej předložil v září 1927 ke schválení. Poté musely být zhotoveny plány a rozpočty pro novou budovu. Mimo samotnou školní budovu se v plánech nacházela i tělocvična a byt pro správce školy.¹⁴³

V roce 1928 se konaly slavnosti ukončení pozemkové reformy na Těšínsku. V rámci těchto slavností se Národopisné sdružení Sedlišťanů rozhodlo postavit na Černé zemi památník pozemkové reformy. Stalo se tak 28. října 1928. Slavnost doprovázelo také položení základního kamene školy. Tento rok postihla oblast velmi krutá zima. Nejnižší teplota dosahovala až $-41,5$ °C a některé části obce byly týden odříznuty od obce (např. osady Mlzáky a Amerika). Část žactva nedocházela do školy skoro dva měsíce.¹⁴⁴

V následujícím školním roce nastaly změny ohledně stavby nové školní budovy. Nad stavbou byl sjednán dohled stavitelem Pavlíka z Orlové, který doporučil jiné řešení. Budova měla stát koncentrovaněji a zastavená plocha se měla zmenšit, což s sebou neslo také snížení ekonomických nákladů. Náčrtky budovy byly přepracovány firmou Kolář–Rubý z Frýdku. Rozhodlo se, že se postaví pouze školní budova, a to bez tělocvičny a bez bytu pro správce školy. Škola měla stát na parcele 746, kde byl položen i základní kámen. Nakonec bylo rozhodnuto o stavbě školy na místě, kde stojí dnes. Stavbu vedl místní František Kocich, stolařské práce prováděl Leopold Hrabec.¹⁴⁵ Stavba byla provedena během jediného roku.

¹⁴¹ Osvětová beseda v Sedlišťech. *Sedlišťe*, s. 36.

¹⁴² ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlišťech*, s. 10.

¹⁴³ Osvětová beseda v Sedlišťech. *Sedlišťe*, s. 36.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 37.

¹⁴⁵ Tamtéž.

Celkový stavební náklad byl cca 605 tis. Kč, spolu s vnitřním zařízením učeben a místností 720 tis. Kč.¹⁴⁶

Nová školní budova byla slavnostně otevřena na státní svátek 28. října 1930. V tomto roce dovršil první československý prezident T. G. Masaryk 80 let a na jeho počest se škola pojmenovala jako „Jubilejní obecná Masarykova škola“.¹⁴⁷ Vyučovat se začalo 3. ledna 1931. Na škole se nacházelo 5 tříd se 183 žáky. Dne 4. listopadu 1932 se konala na Černé zemi slavnost, během níž byl odhalen památník osvobozené půdy. Slavnosti se zúčastnili i zástupci zemských úřadů, kteří slíbili zajistit 55 tisíc Kč finanční pomoci na splácení dluhů za výstavbu školní budovy.¹⁴⁸

Ve školním roce 1932–33 bylo do 1. třídy zapsáno 24 žáků. Ze školní kroniky se dozvídáme zajímavou informaci a sice, že školní docházka začínala až 9. hodinou ranní. Školní radě předsedal Karel Janošek, místopředsedou byl Josef Polách. Dalšími členy byli Josef Onderek za učitele, Ludvík Adamus za národní demokraty, Bedřich Samoch za lidovou stranu a Alois Verlík za sociální demokratickou stranu.¹⁴⁹

V roce 1934 došlo k prodeji staré školní budovy Kampeličce za 40 tis. Kč. Vyvstaly zde však obavy, aby se ve staré škole nezřídil obchod nebo nálevna, což by nebylo žádoucí vzhledem k tomu, že se blízko vyskytují žáci. Budova byla prodána 1. července. Do budovy se přemístila Kampelička, četnická stanice a obecní veřejná knihovna.¹⁵⁰ Finance byly použity ke splácení dluhu za novou školní budovu. Úhrada stavebního nákladu byla umořena taktéž odprodejem obecního hostince a přechodně půjčkou u Petřvaldské záložny.¹⁵¹

Pod novou školou bylo vystaveno školní hřiště a vedle i zahrada. Na pracích se podíleli členové Sokola, poštmistr Alois Kostka a stavitel Richard Zedníček. Hřiště bylo propůjčeno k užívání Sokolu na základě smlouvy mezi školní radou a Sokolem z roku 1935.¹⁵²

¹⁴⁶ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 10.

¹⁴⁷ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 164.

¹⁴⁸ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 37.

¹⁴⁹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 334.

¹⁵⁰ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 37.

¹⁵¹ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 11.

¹⁵² Tamtéž.

Školní rok 1937–38 je prvním rokem, kdy se v kronikách zmiňuje národnost a vyznání žáků. Všichni žáci byli československé národnosti, z toho 165 žáků bylo římskokatolického vyznání, 2 evangelického a 2 žáci patřili k adventistům.¹⁵³

V roce 1938 se jednalo o zřízení tzv. újezdni školy v Sedlištích pro místní žáky a dále pro Václavovice, Kaňovice, Bruzovice, Žermanice a Horní a Dolní Bludovice. Pro takový počet žáků nebyla dostatečná kapacita, a proto se sjednal přístup žáků do frýdeckých škol. Toto bylo jediné řešení školní docházky za doby války.¹⁵⁴

Začátek války přinesl velké změny v učitelském sboru. Někteří učitelé byli přiděleni na jiná místa, jiní byli penzionováni. Dokonce byla propuštěna učitelka poté, co se provdala. Dle § 15 vládního nařízení z 21. prosince 1938 Věstníku ministerstva školství a národní osvěty, kde se uvádí: „Provdá-li se zaměstnankyně za činnosti tohoto nařízení, zavazuje se služební poměr koncem druhého měsíce následujícího, v němž je provdána.“ Zemská školní rada přikázala škole nového řídícího učitele Jana Blahetu, který doposud působil v Jílovci.¹⁵⁵

Školní rok 1940–41 byl zahájen s 6 třídami. Podle nařízení okresního školního výboru musely být IV. a V. třída spojené pro nedostatečný počet žáků. V tomto roce byla uspořádána vánoční nadílka pro chudé děti. Na vánoční nadílku přispěla Okresní péče o mládež, Národní matice, Slezský kulturní ústav v Praze, Odbor Národní Matice v Sedlištích a nově vzniklé Rodičovské sdružení v Sedlištích. Na schůzi Rodičovského sdružení se členové dohodli, že každý žák dostane poukázku v hodnotě 70 korun. Vánoční prázdniny trvaly téměř dva měsíce. Kronika v tomto roce zmiňuje mimořádné povětrnostní poměry. Léto bylo deštivé, v květnu zasáhly ničující povodně. Ostravice se rozvodnila a zalila hutě v Lipině, kde se následkem události týden nepracovalo. Povodně měly být také na Balkáně a ve Francii, zaznamenáno bylo i zemětřesení v Turecku a Rumunku. V zimě se teploty pohybovaly až okolo -23°C .¹⁵⁶ Koncem školního roku byla školní kronika zabavena, zapečetěna a uložena.¹⁵⁷

V době 2. světové války se stali správci školy Rafael Jaroš a posléze Emil Holuša a Josef Onderek.¹⁵⁸ Za okupace byla škola na počátku obsazena německým vojskem, brzy ale byla uvolněna. Musel být odstraněn nápis na škole Jubilejní Masarykova národní škola a nahrazen za: Obecná škola, spolu s německým textem Volksschule.¹⁵⁹ Němci taktéž nařídili

¹⁵³ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 337.

¹⁵⁴ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 12.

¹⁵⁵ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 340, 343.

¹⁵⁶ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 4.

¹⁵⁷ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 345.

¹⁵⁸ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 37.

¹⁵⁹ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 10.

revizi učebnic, ve kterých nesměla být zmínka o české samostatnosti. Němčina byla zavedena jako povinný předmět.¹⁶⁰

Ve školním roce 1941–42 byly nařízeny 4 hodiny němčiny v 1. třídě, 7 hodin němčiny v 2.–3. třídě a 6 hodin ve 4. třídě. Pro učitele byl zřízen kurz němčiny pro začátečníky a pokročilé.¹⁶¹ Správu školy převzala paní učitelka Antonie Mojžíšková jako nejstarší členka učitelského sboru. Později téhož roku byla ovšem propuštěna. Ke dni 1. prosince 1941 byla obecnímu úřadu propůjčena jedna třída v přízemí školy. Dosavadní prostory obecnímu úřadu při zvýšené agendě nestačily, a proto bylo třeba nalézt novou kancelář. Ta byla vybavena elektrickým osvětlením a telefonem. Vánoční prázdniny trvaly od 19. prosince 1941 do 3. března 1942. Během prázdnin museli žáci dvakrát týdně pro úkoly k vypracování.¹⁶²

O atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha se ve válečné školní kronice píše takto: „Dne 27. května byl spáchán v Praze na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha atentát. Heydrich byl těžce zraněn a 4. června svému zranění podlehl. Ve všech třídách bylo vzpomenuo u této příležitosti Heydrichovy záslužné činnosti v Protektorátě a odsouzen hanebný čin, spáchaný najatými vrahy.“¹⁶³ Z nařízení ministerstva školství a národní osvěty byly v červenci 1942 odevzdány okresnímu úřadu v Místku na zničení knihy, obrazy, mapy a učebnice, které nevyhovovaly novým státoprávním německým poměrům. Odevzdáno bylo přes 70 kg materiálu.¹⁶⁴ Kronika zmiňuje, že se nám braly jak knihy, ale i jazyk.

V roce 1943 bylo zavedeno do celé školy elektrické osvětlení.¹⁶⁵ Instalaci provedla firma bratří Škutových z Frýdku. Během letních prázdnin byla škola nově vymalována.¹⁶⁶ Po dobu bytové tísně byly nabídnuty prostory školního bytu panu učiteli Josefu Kunčickému za 400 korun ročně. Pronajata byla také školní sborovna paní Hildegardě Čamarové za 500 korun ročně.¹⁶⁷ Hildegarda Čamarová nacvičila se žáky divadelní hru „Začarovaná zahrada“, kterou děti sehrály v hostinci pana Jana Bartka pro ostatní žáky školy 19. prosince 1942. O den později byla hra sehrána i pro dospělé. Hra se těšila velkému úspěchu, dokonce byla vybrána částka 1 893 korun, která byla věnována na vánoční nadílku a učební pomůcky.¹⁶⁸ O

¹⁶⁰ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 346.

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 9, 10.

¹⁶³ Tamtéž, s. 12.

¹⁶⁴ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 351.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 353.

¹⁶⁶ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 16-17.

¹⁶⁷ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 1. díl*, s. 353.

¹⁶⁸ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 21.

vánočních prázdninách se opět konala vánoční nadílka. Bohužel nebylo možno sehnat oblečení či boty, proto se rozhodlo o rozdělení finančního obnosu 1 920 korun pro 32 nejchudších a nejpotřebnějších žáků.¹⁶⁹

Výnosem ministerstva školství v únoru 1943 bylo nařízeno, aby veškerá půda ve školních zahradách byla využita pro pěstování plodin důležitých k obživě obyvatelstva. Z toho důvodu škola upustila od pěstování okrasných květin a zaměřila se na péči o ovocné stromy. Byly naroubovány plané jabloně, stromy byly přivázány a ošetřeny proti škůdcům. Z výnosu plynula také povinnost starších žáků, aby po vyučování pracovali za dozoru učitelů ve školní zahradě, pokud nemají doma hospodářství.¹⁷⁰

Školní rok 1943–44 začal až 15. září z důvodu rozšíření dětské obrny ve frýdeckém okrese. Žáci nemohli navštěvovat divadla, kina, sportovní utkání, ani chodit na mše svaté do kostela. Škola byla pouze trojtřídní kvůli reorganizaci českých škol. I. třída zahrnovala 1. a 2. ročník. II. třída 3. a 4. ročník. III. Třída byla pro 5. – 8. ročník. V prosinci 1943 zrušilo ministerstvo školství všechny místní školní rady. Agenda přešla na starosty obcí, kteří mohou vedením pověřit některého člena obecního zastupitelstva, nebo obecního úředníka.¹⁷¹ V únoru 1944 se z učitelského bytu vystěhoval učitel Josef Kunčický, který byl přeložen do školy ve Václavovicích. Místo něj se do bytu nastěhovala paní učitelka Hilda Čamarová, která dosud pobývala ve školní sborovně. Rodičovské sdružení společně se Slezským kulturním ústavem v Praze dalo na Vánoce nejchudším žákům po 50 korun, celkem bylo vyplaceno 1 100 korun. Rodičovské sdružení v té době čítalo 98 členů. Tento rok byl posledním rokem zákazu půjčování knih pro učitele a žáky. Učitelská knihovna obsahovala 162 knih, žakovská 119 knih. Nové knihy nebyly kupovány.¹⁷²

Ve školním roce 1944–45 byl správcem školy Rafael Jaroš. Ten dne 30. listopadu 1944 odešel do Šenova. Po něm převzal školu Emil Holuňa, později Josef Onderek. Učitelský sbor zahrnoval paní Antonii Mojžiškovou, Hildegardu Čamarovou a Františka Bartka. Domácí nauky vyučovala Marie Nytrová, Jenovefa Sojková a Božena Lukešová. Náboženství vyučoval pan farář Josef Nogol. Celkem nastoupilo do výuky 123 žáků.¹⁷³ Rodičovské sdružení v tomto roce nemělo žádnou výroční schůzi. Výtěžek z divadel, darů a členských

¹⁶⁹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 17.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 22.

¹⁷¹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*, s. 25, 26.

¹⁷² Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 2. díl*, s. 217-219.

¹⁷³ Tamtéž, s. 219-220.

příspěvků se věnoval škole a žákům. Rodičovské sdružení bylo ke dni 30. listopadu 1944 rozpuštěno.¹⁷⁴

Německé zločiny se dotkly také učitelů na naší škole. Jan Blaheta byl odveden do koncentračního tábora, z kterého se vrátil v roce 1945. Josef Onderek byl zatčen, později propuštěn, avšak nesměl již dále vyučovat. S ústupem německé armády došlo k dalšímu ohavnému činu. Dne 2. května 1945 byl zastřelen bývalý řídicí učitel Karel Janošek.¹⁷⁵

Navrácením zabraného území bylo možno plně obnovit a rozvíjet české školství. Byl zaveden jednotný typ národní školy v podobě pětitřídky. Střední školy navazovaly na osmiletky, které byly zakládány ve spádových obcích.¹⁷⁶

Po druhé světové válce začalo vyučování 14. května 1945. Můžeme si všimnout poklesu zapsaných žáků do školy – 105 žáků. Tuto situaci můžeme zdůvodnit vystěhováním rodin do území, kde žili Němci, a to například do dodnes spřízněné obce Radim nacházející se poblíž Krnova, do které odešlo 17 žáků s rodinami.¹⁷⁷ Řídicím učitelem se stal Josef Onderek.¹⁷⁸

V následujícím školním roce žáků ještě více ubylo. Celkem školu navštěvovalo 92 žáků. Vyučování vedl Jan Oborný, Božena Lenomarová, později přeložena na újezdní měšťanskou školu do Fulneku, dále Milena Pokorná a Olga Michnová.¹⁷⁹

V roce 1946 se jednalo o zřízení střední školy v Lískovci. To však pro žáky ze Sedliště nebylo výhodné, neboť měli lepší dopravní spojení do Frýdku než do Lískovce. V následujícím roce se jednalo o zřízení mateřské školy v Sedlištích, která dosud chyběla. 15. září 1950 se otevřela 1 třída mateřské školy ve školní budově.¹⁸⁰ První učitelkou byla Zdeňka Šebestová-Verlíková a opatrovnici se stala Marie Čimburová.¹⁸¹ Do školky se přihlásilo 25 dětí. V dalším školním roce se školka přestěhovala do budovy č. p. 170. V roce 1950 se taktéž ve škole zřídilo stravování pro žáky. Dočteme se, že svačiny zajišťovaly matky žáků a že se podávalo plnotučné mléko, bílá káva a čerstvé pečivo.¹⁸²

¹⁷⁴ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 3. díl*, s. 41.

¹⁷⁵ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 164.

¹⁷⁶ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*, s. 12.

¹⁷⁷ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 37.

¹⁷⁸ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 164.

¹⁷⁹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 2. díl*, s. 221.

¹⁸⁰ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

¹⁸¹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 168.

¹⁸² Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

V kronikách po druhé světové válce vidíme v textu nepřehlédnutelný nádech socialistické rétoriky. Text je psán s podtónem vyzdvihující úlohu KSČ. I proto musíme brát některé údaje o škole s nadhledem.

Rodičovské sdružení obnovilo svou činnost 2. října 1949. V nových volbách zvítězil úředník Karel Fajkoš, který se tímto stal předsedou. Sdružení se usneslo na členských příspěvcích ve výši 20 korun za osobu.¹⁸³ Rodičovské sdružení mělo na starosti pořádání mikulášských nadílek a besed. Při těchto příležitostech se povedlo vybrat dostatečné finance, které pomáhaly škole v provozu. Výroční schůze Sdružení rodičů přátel školy se konala 17. září 1950, kdy byl zvolen nový výbor sdružení. Výbor se volil na jedno školní období od 1. srpna do 30. června následujícího roku. V roce 1951 si sdružení připravilo mnoho bodů, které chtělo splnit. Mimo jiné třeba vybavit mateřskou školu nábytkem a potřebami pro žáky, opatřit automatickou váhu pro školu, nakoupit vybavení do školní kuchyně a následně přestavět kamna. Většinu plánů sdružení splnilo s předstihem, a proto si vytyčilo do konce roku další cíle jako třeba opatření školního rozhlasu, radiogramofonu, zřízení hřiště pro mateřskou školu nebo pořádání dětských radovánek a vánoční nadílky.¹⁸⁴

V únoru roku 1952 byl ve škole uspořádán Den otevřených dveří. Rodiče mohli přijít do vyučování a seznámit se s metodami výuky jejich dětí. Jako každý rok, i tehdy organizovalo SRPŠ vánoční besídku. Akce se nekonala z důvodu rozšíření slintavky a kulhavky v obci. Obec i škola se následkem toho musela kompletně uzavřít. O prázdninách se museli všichni učitelé zapojit do práce. Pracovali na polích při žních, učitel Jan Oborný pracoval na stavbě přehrady v Žermanicích, učitel Josef Onderek vypomáhal slabým a neprospívajícím žákům. Učitelka Milada Frydrychová absolvovala přes prázdniny kurz dálkového studia.¹⁸⁵

V roce 1953 převzal nad školou patronát kolektiv úderky z dolu Stachanov (Ostrava-Hrušov) vedený místním občanem Karlem Lipovským. Téhož roku byl založen pionýrský spolek s 13 žáky pod vedením učitelky Marie Školařové.¹⁸⁶ Na začátku školního roku se stal Jan Oborný ředitelem. Josef Onderek zůstal až do svého odchodu do důchodu pouze učitelem.

¹⁸³ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 3. díl*, s. 53.

¹⁸⁴ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 4. díl*, s. 175-176.

¹⁸⁵ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 5. díl*, s. 170, 172, 176.

¹⁸⁶ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

Na škole působil 43 let.¹⁸⁷ Po založení JZD uzavírá škola smlouvu s družstevníky v roce 1958.¹⁸⁸

Ve školním roce 1958–59 navštěvovalo školu 116 žáků. Nastaly změny jak v učitelském sboru, tak ve složení výboru SRPŠ. Tento rok SRPŠ splnilo následující vytyčené cíle: uzavření patronátu JZD Sedliště nad školou, uspořádání rodičovské univerzity, vánoční nadílky, zorganizování přátelského večírku, dětských radovánek, školního výletu a zájezdu pro rodiče. Patronátní smlouva mezi JZD Sedliště a školou měla pro obě strany závazky. Žáci ze školy se měli podílet na sbírání mandelinky bramborové při vysazování stromků a obstarávat kulturní program při schůzích JZD, JZD zase mělo žáky vzdělávat formou přednášek o nových metodách práce v zemědělství, poskytnout dopravní prostředky pro školní výlety a pomoci při vytvoření pole na školní zahradě. Výše zmíněná rodičovská univerzita byla zahájena v listopadu v roce 1958. Obsahem mělo být 5 přednášek, které byly zprostředkovány lektory z městského pedagogického střediska v Ostravě. Přednášek se zúčastnilo přibližně 60 rodičů. Patronát byl uzavřen na 1 rok, smlouva byla poté prodloužena o další rok.¹⁸⁹

V roce 1961 se zřídila osmiletá střední škola pro Sedliště, Bruzovice a Kaňovice. Pouze však pro 6.–8. třídu. Do Bruzovic se na přechodnou dobu přesunula 4. a 5. třída. Pro nedostatek místností se vyučovalo střídavě polodenně, nově se začaly používat učebny v novostavbě obecního domu. Školní rok 1961–62 byl významný pro zřízení úplné devítileté základní školy.¹⁹⁰ Před jejím založením se nejprve docházelo do měšťanky do Frýdku do 1. ZŠ Pod Sovou, později do školy na sídlišti ve Frýdku a také do školy v Lískovci. O založení devítiletky se u nás významně podílel nový ředitel školy Jan Mokroš. Byl to rodák ze Sedliště, synovec Joži Vochaly po kterém zdědil lásku k četbě a historii. Po absolvování učitelské fakulty vyučoval od roku 1936 v Sedlištích, později přestoupil do školy ve Starém Městě a v Janovicích. Jan Mokroš měl také zásluhy na vzniku oddílu kopané TJ Sokol Sedliště, kdy byl v roce 1962 jeden z jeho zakládajících členů.¹⁹¹

Následující školní rok byl prvním rokem úplné devítileté školy. Otevřely se i dva souběžné ročníky (8.A a 8.B, 9.A a 9.B). Celkově se otevřelo 11 tříd s 286 žáky a 14 učiteli.

¹⁸⁷ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 14.

¹⁸⁸ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

¹⁸⁹ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 6. díl*, s. 6, 8, 15.

¹⁹⁰ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 12.

¹⁹¹ CICHON, Václav. *Jan Mokroš – zasloužil se o devítiletou školu v Sedlištích*. In: *Sedlišťský zpravodaj*. 2008, č. 7-8, nestr.

Fungovala také školní družina a školní jídelna pro žáky zaměstnaných matek a přespolní.¹⁹² Na škole probíhaly také hudební kurzy Osvětové besedy, kde se žáci učili hrát na hudební nástroje.¹⁹³ V pololetí školního roku 1964–65 zažádal Jan Mokroš o přemístění do Janovic, místo něho nastoupila Stanislava Kněžková, roz. Mojžíšková. Stala se tak první ředitelkou školy.¹⁹⁴

Vyučování probíhalo v nové škole, v bývalé staré škole a v nově postavené budově místního národního výboru, kam se později přestěhovala mateřská škola. Nová budova prošla postupně rekonstrukcí a modernizací. Rekonstruovalo se sociální zařízení, na škole byl zaveden vodovod a ústřední vytápění. Uvolnily se také finance na generální opravu budovy a na novou přístavbu.¹⁹⁵

Při reorganizaci školství byly zrušeny místní školní rady. Správa školy se přenesla na místní národní výbory, příp. školní odbor a ONV – školský referát. Správa školy měla nad sebou dozorčí orgán skládající se ze 6 členů. Byl volen ze zastupitelstva a kladl důraz na to, aby měl volený člen kladný vztah ke škole. Výbory si volily své předsedy mimo řady učitelů, aby byla zajištěna lepší kontrola.¹⁹⁶

Ředitelka mateřské školy Zdeňka Šebestová-Verlíková vyučuje až do roku 1966. Novou ředitelkou se stala Jaroslava Bednářová-Řehová, která na škole působila až do roku 2003. V roce 1996 se taktéž mateřská škola přestěhovala do prvního patra budovy Místního národního výboru Sedliště. V témže roce byla zřízena jídelna pro mateřskou školu, kde dlouhodobě pracovala Anna Voznicová. Prostor mateřské školy se později rozšířil do bývalé laboratoře zubního dentisty. Nově se školka provozovala v čase 6–16 hodin.¹⁹⁷

Ve školním roce 1966–67 docházejí do školy žáci 5. ročníku z Kaňovic, kde od tohoto roku funguje pouze jednotřídka od 1.–4. třídy. Do 6. ročníku přišli žáci z Kaňovic, okrajových částí Václavovic a Dolních Datyň. O rok později bylo zavedeno pětidenní vyučování, do školy se tedy chodilo od pondělí do pátku a soboty zůstávaly volné. V říjnu 1968 byla omítnuta celá hlavní školní budova a místnosti byly nově vymalovány.¹⁹⁸

V letech 1974–75 obecní zastupitelstvo rozhodlo o rozšíření školní budovy o nový pavilon typu Kord. Hlavním důvodem přístavby byla nedostatečná kapacita tříd. Nově se

¹⁹² Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

¹⁹³ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 164.

¹⁹⁴ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 14.

¹⁹⁵ Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*, s. 38.

¹⁹⁶ ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naši vesnici Sedlištích*, s. 14-15.

¹⁹⁷ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 168.

¹⁹⁸ Státní okresní archiv Frýdek-Místek. *Kronika Sedliště – 6. díl*, s. 156, 183, 184.

s pavilonem počítalo s rozšířením o dalších šest tříd. O provedení stavby bylo rozhodnuto v rámci akce Z a celá stavba měla vyjít na 2,2 mil. Kč.¹⁹⁹

V roce 1976 po dlouhé nemoci zemřela ředitelka školy Stanislava Kněžková. Za její obětavou službu pro školu a obec jí byl uspořádán pohřeb v budově místního národního výboru. V dalším roce byla ředitelkou jmenována Eliška Ondačková.²⁰⁰

Přestavba školy začala 30. června 1977. Inženýrské a zemní práce provedl národní podnik Zemědělské stavební sdružení Frýdek-Místek. Stavbu projektoval Ing. Arch. Kučera. V rámci akce Z se na stavbě podíleli také místní důchodci. Stavba byla vedena místním občanem Františkem Kubinou. Následující rok byla vyhotovena železobetonová konstrukce pavilonu. Práci prováděl n. p. Rudné doly Jeseník. Nový pavilon byl slavnostně otevřen 28. října 1978, z důvodů chybějící elektroinstalace vytápění však bylo vyučování zpožděno. S výukou se začalo až 1. září 1979.²⁰¹

Ke stavbě pavilonu významně přispěli patroni školy, zaměstnanci podniku n. p. NHKG Ostrava vedeni rodákem Milanem Kutějem, předsedou SRPŠ. V novém školním pavilonu se nacházelo šest dobře vybavených tříd, sborovna a ředitelna nacházející se v prvním patře. V přízemí byl vybudován odborný kabinet a knihovna která byla velmi dobře vybavena literaturou pro děti i učitele. Pavilon byl vytápěn elektrickým topením přes akumulacími kamna a podlaha byla pokryta koberci značky Jekor.²⁰²

Nedlouho po dostavbě nového pavilonu bylo rozhodnuto o generální opravě zděné budovy školy. Projekt byl zpracován v letech 1979–1980. Na konci roku 1980 započaly stavební práce. Celá oprava měla stát 3,5 mil. Kč. Na financování se podílel Odbor školství ONV Frýdek-Místek. V průběhu oprav probíhala výuka částečně v novém pavilonu a částečně ve zděné budově. Školní jídelna a kuchyně musely být přesunuty do budovy Svazarmu. Práce měl na starosti Okresní stavební podnik Frýdek-Místek. Byla vystavěna také nová kotelna na lehké topně oleje nacházející se pod školou u hřiště. Slavnostní otevření se konalo 8. května 1985.²⁰³

V nové budově jsou tři třídy, odborná učebna fyziky a chemie, dále kabinet pro učitele přírodopisu a zeměpisu, kabinet pro učitele fyziky a chemie, kabinet výchovné poradkyně a kancelář zástupce ředitele školy. V suterénu se nachází cvičná kuchyně, sklady, školní

¹⁹⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlišťích*, s. 165.

²⁰⁰ Tamtéž.

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² Tamtéž, s. 166.

²⁰³ Tamtéž.

jídelna a kuchyně. V souvislosti s generální opravou přešla škola na vytápění pomocí lehkého topného oleje. Škola nakoupila do tříd nový nábytek a další školní pomůcky. Celá oprava celkem stála 3,7 mil. Kč.²⁰⁴

V roce 1984 byla na školní budovu umístěna pamětní deska řídicího učitele Karla Janoška, která byla přenesena z pohostinství „U Mojžíška“. V roce 1987 se došlo k rozhodnutí postavit chybějící školní tělocvičnu jako přístavbu školy. Stavba v hodnotě 4,5 mil. Kč byla započata v roce 1988 v rámci akce Z a práce vedl František Kubina. Společně s tělocvičnou vznikla také nová třída, dnes využívána jako počítačová učebna. Vznikl také prostor pro školní družinu. Tělocvična byla dostavěna v roce 1994.²⁰⁵

Po změně režimu se škola vrátila k původnímu názvu Jubilejní Masarykova základní škola Sedliště. Pamětní deska s novým názvem byla odhalena 1. června 1990 tehdejším starostou Zdeňkem Ličkou.²⁰⁶

V roce 1995 nabyla škola právní subjektivity. Pro školu to znamenalo více samostatnosti, ale také více povinností v hospodářském sektoru. V důsledku toho musela být přijata školní účetní, tuto funkci zastávala Ludmila Mikulová. V roce 1997 byla ředitelkou školy jmenována Marie Bednářová, která nahradila odcházející Elišku Ondráčkovou.²⁰⁷

Co se týče výpočetní techniky zapojené ve výuce, nebyla škola v Sedlištích vůbec pozadu. Již v roce 1998 za pomoci darů rodičů a firem byla vybavena počítačová učebna devíti počítači. V roce 2001 započal projekt Internet do školy (INDOŠ) v rámci kterého se škola připojila k internetu. Jeden z přínosů projektu bylo obecné rozšíření povědomí o programech využitelných ve výuce a s ním také navazující školení vyučujících. V dalších letech byly do školy zakoupeny nové počítače a zapojena počítačová síť, která byla postupně modernizována.²⁰⁸

1. ledna 2002 došlo ke sloučení mateřské a základní školy. Nový název byl nyní Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Sedliště.²⁰⁹

Na jaře v roce 2008 se řešil stav budovy školy, který nebyl příliš dobrý. Do školy zatékalo skrz střechu a v budově se objevila plíseň. Přestože se slabá místa každoročně opravovala, problém zatékání to nevyřešilo. Rekonstrukce se zvažovala již několik let, čekalo

²⁰⁴ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 166.

²⁰⁵ Tamtéž.

²⁰⁶ Tamtéž.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 167.

²⁰⁸ CHOVANEC, Lumír. *Na téma výpočetní technika v naší škole*. In: *Sedlišťský zpravodaj*. 2009, č. 1, nestr.

²⁰⁹ BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích*, s. 167.

se ale na vypsání příslušných dotačních titulů, které měly finančně pomoci. Výuka z nejvíce poškozené třídy byla přesunuta do školní družiny, to s sebou neslo organizační nepříjemnosti ve výuce i celkový provoz školní družiny. V době hlavních prázdnin byla plíseň odstraněna a některé místnosti vymalovány.²¹⁰ Ve stejném roce se také upustilo od plánu rozšíření mateřské školy v původním objektu. Plán byl nahrazen projektem na realizaci nové stavby mateřské školy.²¹¹

Pro účely školy bylo potřeba vybudovat nový víceúčelový venkovní sportovní areál. S pomocí evropských dotací mělo vzniknout nové hřiště poblíž školy. V areálu se počítalo s hřištěm pro nejmenší děti, dvěma tenisovými kurty a hřištěm na volejbal a míčové sporty. Výstavba měla stát celkem 14,5 milionu korun.²¹² Stavba probíhala postupně od roku 2012. Hřiště na volejbal a nohejbal bylo uvedeno do provozu v srpnu roku 2013.²¹³ Areál byl dokončen v srpnu roku 2015.²¹⁴

V roce 2010 prošla školní budova rekonstrukcí. Zahrnovala nová okna, dveře, fasádu, zateplení i novou střechu. Upravila se také podoba vytápění v budovách, kdy byly zabudované nové regulační ventily ovládané přes počítač.²¹⁵ O rok později byla dokončena nová čistička odpadních vod pro základní a mateřskou školu, obecní úřad a kulturní dům.²¹⁶ V tomtéž roce se stala škola partnerskou školou Cambridge Centra ve Frýdku-Místku. Díky této události mohou žáci skládat mezinárodní jazykové zkoušky Cambridge přímo na škole. V souvislosti s tím se otevřely dva kroužky angličtiny zaměřující se na přípravu na tyto zkoušky.²¹⁷

Mateřská škola prošla přes prázdniny roku 2012 stavebními úpravami. Místnosti byly pokryty novou podlahovou krytinou, vymalovalo se, nakoupily se nové postele a byly nainstalovány nové bezpečnostní kamery. Šatny byly přemístěny do suterénu a místo nich se vybuodovalo nové sociální zařízení.²¹⁸

²¹⁰ BEDNÁŘOVÁ, Marie a Jaromír KREJČOK. *Spadne škola?* In: Sedlišťský zpravodaj. 2008, č. 5, nestr.

²¹¹ *Komentář k programu jednání.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2008, č. 6, nestr.

²¹² *Peníze z Evropy chceme pro Sedliště, potřebujeme hřiště.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2009, č. 4, nestr.

²¹³ *Nové hřiště sportovci v srpnu pokřtili nohejbalovým turnajem.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2013, č. 9, nestr.

²¹⁴ *Obyvatelé Sedliště mohou začít využívat zbrusu nový sportovní areál.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 9, nestr.

²¹⁵ *Základní škola se proměňuje před očima, práce by měly skončit v říjnu.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2010, č. 7-8, nestr.

²¹⁶ *Zkušební provoz nové čističky v centru obce bude zahájen už začátkem září.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2011, č. 7-8, nestr.

²¹⁷ CIELECKÁ, Dagmar. *Jubilejní Masarykova škola se stala partnerskou školou Cambridge Centra.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2012, č. 5, nestr.

²¹⁸ *Nový školní rok začíná a děti z mateřské školy čeká celá řada příjemných překvapení.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2012, č. 7-8, nestr.

Ve školním roce 2012–13 nastoupil nový ředitel RNDr. Mgr. Pavel Olšovský, PhD.

Další úpravy proběhly v roce 2015 kdy byla dokončena nová jazyková učebna a učebna pro výuku chemie a fyziky.²¹⁹ Dále proběhla výměna tepelných zdrojů na škole, v rámci které byly nahrazeny plynové kotle novými plynovými tepelnými čerpadly a kogenerační jednotkou. Ta má vyrábět teplo a zároveň elektrickou energii pro potřebu školy.²²⁰

O potřebě nové mateřské školy se v obci hovořilo již mnoho let. Kapacita mateřské školy nad obecním úřadem byla dosud pouze 40 dětí ve dvou třídách. Na základě výjimky hygienika bylo možno otevřít třídu pro 28 předškoláků v prostorách základní školy. Nová mateřská škola má mít celkovou kapacitu 84 dětí. Nová budova má mít dvě třídy po 28 dětech, další třída bude fungovat v dosavadních prostorách mateřské školy. Dotaci k výstavbě se podařilo dostat v roce 2017.²²¹ Ve stejném roce byla podepsána dohoda o vytvoření společného školského obvodu spádové mateřské školy s obcí Kaňovice.²²² S výstavbou nové budovy mateřské školy se začalo během hlavních prázdnin v roce 2017, dokončena byla v srpnu 2018. Školka se nachází mezi základní školou, hřbitovem a fotbalovým hřištěm. Součástí výstavby bylo také hřiště určené mateřské školce a úprava povrchu v okolí budovy. Náklady na stavbu dosáhly 26,6 milionu korun, přičemž 22,1 milionu korun se podařilo získat díky dotacím. Dalšími náklady bylo vybavení školky IT technikou, nábytkem a kompenzačními pomůckami. Dne 3. září 2018 začala školka plně fungovat.²²³

Ve školním roce 2018–19 se novým ředitelem školy stal Mgr. David Hubeňák.²²⁴

²¹⁹ RAABOVÁ, Dagmar. *Nový školní rok začal a škola má opět spoustu plánů a aktivit*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 9, nestr.

²²⁰ *Tématem prací je nyní teplo*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 5, nestr.

²²¹ *Obec získala evropskou dotaci a díky tomu může začít výstavba nové mateřské školy*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2017, č. 1, nestr.

²²² *Usnesení z 13. zasedání zastupitelstva obce*. In: Sedliště [online]. 2017 [cit. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://old.obcesedliste.cz/obcesedliste.cz/usneseni-zastupitelstva-v-obdobi-2014-2018-40cz48/index.html>.

²²³ *Nová mateřská škola 3. září uvítala své první žáčky předškoláčky*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2018, č. 9-10, nestr.

²²⁴ RAABOVÁ, Dagmar. *Začal nový školní rok 2018/2019, škola chystá novinky i osvědčené projekty*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2018, č. 9-10, nestr.

4.1. Současná charakteristika školy

4.1.1. Specifické zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z koncepce vzdělávání. Klade důraz na komunikaci, kooperaci, práci s informacemi aj. Žáci jsou motivováni k aktivnímu učení, snahou je podporovat klíčové kompetence ve vyučování. Ve výuce se uplatňují nové moderní metody výuky, které rozvíjí kritické myšlení žáků.²²⁵

Škola pokračuje v pořádání školy v přírodě, lyžařského výcviku, plaveckého výcviku. Přípravuje žákům projekty, ve kterých mohou uplatnit své schopnosti i dovednosti. Podporuje rozvoj pozitivních osobních vlastností a schopností. Např. uplatňovat svá práva, plnit povinnosti, respektovat práva jiných a být vnímavý k lidem i přírodě. Škola uplatňuje i jiné organizační formy výuky, než je vyučovací hodina (škola v přírodě, LVVZ, soustředění, adaptační kurzy).²²⁶

Školní vzdělávací program se zaměřuje na ekologii, ekologickou výchovu a vztah k přírodě, výuku cizích jazyků od 1. ročníku, práci s výpočetní a komunikační technikou, sportovní výchovu realizující se formou zájmových útvarů. Škola nabízí širokou škálu volitelných předmětů.²²⁷

V závislosti na praxi zavádí škola do výuky efektivní metody, jako je skupinové a projektové vyučování, které motivuje žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Pro budoucí praktický život v EU je nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků. Rovněž podporuje žáky při využívání komunikačních a informačních technologií, zavádění a využívání výpočetní techniky. Preferuje sportovní výchovu, žáky vede ke zdravému životnímu stylu. Motivuje žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu.²²⁸

²²⁵ Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2017, s. 13.

²²⁶ Tamtéž.

²²⁷ Tamtéž.

²²⁸ Tamtéž, s. 14.

4.1.2. Úplnost a velikost školy

Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Sedliště je škola plně organizovaná škola, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi středně velké školy. Kapacita školy k 31. srpnu 2022 je 230 žáků, od 1. září 2022 je navýšena na 250 žáků. Kapacita mateřské školy je 84 dětí, kapacita školní družiny 120 dětí, kapacita školní jídelny 314 strávníků. Škola má 9 kmenových tříd, 4 oddělení ŠD, 3 oddělení MŠ s celodenním provozem.²²⁹

4.1.3. Charakteristika pedagogického sboru

V základní škole ve školním roce 2021–22 bylo zaměstnáno 28 kvalifikovaných pedagogických pracovníků a 1 nekvalifikovaný pedagogický pracovník, z toho 18 učitelů, 1 speciální pedagog, 7 asistentů pedagoga a 3 vychovatelky školní družiny. V mateřské škole pracovalo ve školním roce 2021–22 celkem 11 zaměstnanců, z toho 6 kvalifikovaných učitelek, 3 správní zaměstnanci a 1 chůva/školní asistentka a 1 asistentka pedagoga.²³⁰

Pedagogický sbor je rovněž průběžně doplňován o asistenty u integrovaných žáků, eventuálně jiné specialisty (např. speciální pedagog atp.) dle aktuálních potřeb a možností školy. Ve sboru převažují ženy, věkové složení je pestré.²³¹

Všichni učitelé jsou způsobilí a dostatečně proškolení pro práci s počítači a didaktickou technikou. Učitelé mají možnost využít dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogové ZŠ i MŠ se vzdělávají prostřednictvím odborných seminářů. Ty jsou realizovány pro celý kolektiv jako tzv. sborovny nebo formou individuálních školení.²³²

²²⁹ Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2022, s. 6-7.

²³⁰ Tamtéž, s. 8.

²³¹ Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2017, s. 12.

²³² Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2021, s. 18.

4.1.4. Vybavenost školy

Areál školy tvoří dvě propojené budovy, tělocvična, hřiště mateřské školy a obecní hřiště. Mateřská škola se nachází v budově obecního úřadu, oddělení předškolních dětí se nachází v prostorech školní družiny a počítačové učebny. V budově KORD je umístěno 6 tříd, sborovna, ředitelna a učebna cizích jazyků. V budově staré školy jsou 3 třídy, 2 odborné učebny (fyzika/chemie a multimediální učebna, která zároveň plní funkci kmenové třídy), kabinet zástupkyně ředitele, kabinet výchovné poradkyně a 3 kabinety pro pedagogy, školní jídelna a cvičná kuchyňka. Ve venkovním areálu se nachází pěstitelský pozemek, který je využíván k výuce praktických činností i jiných předmětů.²³³

Ve školním roce 2020–21 se vybavily třídy novými tabulemi s interaktivními dataprojektory a novým ozvučením, rekonstrukcí prošly šatny u tělocvičny a podlahy.²³⁴

Na další období jsou vypracovány projekty k modernizaci odborných učeben, vybudování nového zázemí pro školní družinu a školní kluby, obnovení a rozšíření ICT technologie. Má se také rekonstruovat školní zahrada a vybudovat venkovní učebna. Větší projekty se týkají přístavby a rekonstrukce základní školy – vybudování nových učeben v půdních prostorách školy, přístavba a rekonstrukce školní jídelny a kuchyně a bezbariérový přístup do školy. Další projekt je zaměřen na přístavbu budovy mateřské školy s cílem sjednotit a centralizovat předškolní vzdělávání do jednoho objektu.²³⁵

4.1.5. Spolupráce školy

Škola spolupracuje s místním Svazem včelařů a s Mysliveckým sdružením. Spolupracuje také s Domem dětí a mládeže ve Vratimově, nebo s organizací Tereza. V předmětu výchova ke zdraví se realizují přednášky neziskových organizací Renarkon, Faust a Poradna pro ženy a dívky. Výuku doplňují výstavy a přednášky Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku, pravidelné návštěvy městské, ale také obecní knihovny atd.²³⁶

²³³ Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2017, s. 7.

²³⁴ Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. Výroční zpráva o činnosti školy 2020/2021. Sedliště, 2021, s. 25.

²³⁵ Tamtéž, s. 27.

²³⁶ Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2017, s. 6.

Škola na mezinárodní úrovni spolupracuje s partnerskou školou v Podvysoké se kterou každoročně pořádá společné akce se sportovním, vzdělávacím či uměleckým zaměřením. ZŠ Podvysoká se rovněž dle svých možností účastní některých soutěží pořádaných školou. Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky, vychází z aktuální poptávky a zájmu žáků a jejich rodičů. Organizaci většiny kroužků zajišťuje škola. Kroužky vedou učitelé školy ve školních prostorách. Výběr kroužků je pestrý, zahrnuje aktivity sportovní, estetické, vzdělávací, jazykové i praktické dovednosti.²³⁷ Mezi ně patří např. Klub deskových her a zábavné logiky, Čtenářský klub, Sborový zpěv, Míčové a pohybové hry, Základy bojových sportů, Audiovizuální tvorba, Florbal, Minivolejbal, Miniházená, Orientační běh, Výtvarka nebo Angličtina. Žáci se také mohou zúčastnit nepovinných předmětů Zdravotní tělesná výchova, Sportovní hry, nebo Náboženství.

Škola se také účastní projektů Šablony II., Šablony III., Sportuj ve škole, Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury a Ovoce, zelenina a mléko do škol.²³⁸

V roce 2013 se škola zapojila do mezinárodního programu EKOŠKOLA. Ve škole funguje EKOTým složený z žákyň bývalé 9. třídy. V EKOTýmu jsou také zástupci většiny tříd. Členové EKOTýmu se snaží naplňovat cíle EKOŠKOLY a předávat své myšlenky svým spolužákům i ostatním lidem v blízkém okolí. Program Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí. Vzdělávací program je určen pro základní a střední školy. Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za svoje jednání. Postup práce je určen 7 kroky, které školu a její Ekotým provedou programem a zaručí naplnění kritérií pro získání mezinárodního ocenění. Program EKOŠKOLA je jednou z mnoha aktivit, které pořádá občanské sdružení TEREZA.²³⁹

Mezi významné úspěchy EKOTýmu je například účast v mezinárodním projektu Evropské školy pro čistou vodu, který má zlepšit povědomí významu čisté vody. Projektu se účastnily školy z osmi evropských zemí. Vítězem mezi českými školami se stal projekt naší školy. Žákyně zpracovávaly projekt o vodě v nedaleké přehradě Žermanice. Předmětem zkoumání byl sběr informací o sinicích a vodním květu, jak a proč vznikají, jak mohou být škodlivé a jak se dá proti nim bojovat. Součástí bylo také předání výsledků projektu široké

²³⁷ Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. 2017, s. 6.

²³⁸ Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. Výroční zpráva o činnosti školy 2020/2021. Sedliště, 2021, s. 26.

²³⁹ Ekoškola. ZŠ Sedliště [online]. [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/zs/ekoskola/>.

veřejnosti v podobě informačních plakátů. Žákyně se dále sešly s odborníky z Povodí Odry, uskutečnily rozhovory s rybáři Povodí Odry, odebíraly vzorky vody z přehrady a zjišťovaly obsahy dusíku a fosforu ve vodě. Díky tomuto vítězství se dostaly členky EKOtýmu na závěrečné soustředění, kde měly představit výsledky své práce.²⁴⁰

Na konci školního roku 2014–15 získala škola prestižní celorepublikový titul Ekoškola. Předcházelo tomu úsilí věnované programu Ekoškola a absolvování auditu zaměřující se na práci školního Ekotýmu a na ekologický provoz školy. Předávání titulu se uskutečnilo 18. června 2015 v budově Senátu České republiky.²⁴¹ Tento titul se povedlo již třikrát obhájit.

4.1.6. Demokratický charakter školy

Škola je zapojena do projektu spolufinancovaným Evropskou unií s názvem „Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury“. Cílem projektu je prostřednictvím fungujícího školního parlamentu, jako jednoho z nejefektivnějších nástrojů pro zažívání participativní demokracie přímo v prostředí školy, rozvíjet u žáků kompetence pro demokratickou kulturu.²⁴²

Ve škole probíhá akce Halloween, Projektový den, Barevný týden, Vánoční jarmark, Mikuláš nebo Vánoce ve škole. Škola má také vlastní časopis Chytrolín, jehož redakční tým tvoří členové audiovizuálního kroužku.

Škola má vlastní webové stránky, kde se mohou zákonní zástupci i veřejnost informovat o škole, prohlédnout si rozvrhy hodin, zájmové aktivity, fotografie z akcí školy, seznámit se s jídelníčkem, elektronicky omluvit absenci žáků apod.

²⁴⁰ BONKOVÁ, Markéta a Dagmar RAABOVÁ. *Ekotým sedlišťské základní školy byl nejlepší v Česku*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2013, č. 7-8, nestr.

²⁴¹ *Školní Ekotým v Praze převzal prestižní titul*. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 7-8, nestr.

²⁴² *Projekty*. ZŠ Sedliště [online]. [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/projekty>.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ

Projekt „POZNEJ SVOJI OBEC“

Projekt *Poznej svoji obec* reaguje na nedostatek poznatků žáků o místě jejich bydliště. Školy žákům představují téma Naše obec v rámci svých školních vzdělávacích programů, avšak tato činnost je většinou pouze frontální, výkladová a popisná. Žáci nejsou zapojeni do výuky, nemají možnost dostat se ven, aby se seznámili s okolím. Tento projekt chce nabídnout alternativu k výuce tématu aktivnější a komplexnější formou. Žáci budou zapojeni do vyučovacího procesu, ve skupinkách budou poznávat svou obec a budou mít zodpovědnost za výrobu konečných produktů projektu.

Záměrem projektu je bližší poznání krajiny, ve které žáci žijí. Žáci budou mít možnost zaznačit pěší turistickou stezku v okolí svého bydliště. Žáci budou rozvíjet komunikaci, tvořivost, představivost a práci ve skupině. Žáci budou tvořit informační tabuli obce, která může sloužit pro návštěvníky. Na informační tabuli bude také mapa obce s jejími významnými památkami. Žáci budou rozvíjet schopnost zodpovědnosti a sounáležitosti k mladším žákům. Při realizaci své hry v přírodě pro mladší žáky se učí, jak rozvrhnout jednotlivé kroky přípravy, jak postupovat při tvorbě hry a jak naplánovat samotnou realizaci.

Projekt je navržen jako dlouhodobý, může se prolínat skrz celý školní rok – to záleží na časovém rozvržení konkrétního vyučovacího. Na projektu se podílí žáci 2. stupně základní školy. Na konci proběhne reflexe průběhu celého projektu a zhodnocení cílových produktů.

Typ projektu:	Dlouhodobý
Časová dotace:	6 měsíců – 2 h/týden – v hodinách občanské výuky, zeměpisu, tělocviku
Výukové metody výuky:	Aktivizující – hra Komplexní – projektová výuka, skupinová a kooperativní výuka
Organizační formy výuky:	Skupinové vyučování
Propojení s RVP ZV:	Naše obec (Člověk a společnost – Výchova k občanství – Člověk ve společnosti) Terénní geografická výuka (Člověk a příroda – Zeměpis) Místní region (Člověk a příroda – Zeměpis – Česká republika)
Cíl projektového vyučování:	Žáci po skončení projektového vyučování dokážou: <ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se v prostředí svého bydliště • Oceňovat význam obce, její historii a kulturu • Podílet se na zkvalitnění života v obci vytvořením informační tabule a turistické stezky pro návštěvníky • Spolupracovat se svými vrstevníky na zadaném cíli projektu • Kriticky zhodnotit průběh své práce
Dílčí cíle:	Žáci po skončení projektového vyučování dokážou: <ul style="list-style-type: none"> • Znázornit na mapě významná místa obce • Stručně charakterizovat historii své obce • Vytvořit vlastní erb obce • Pracovat s mapou obce a zaznačit plánovanou trasu v terénu • Zhotovit portfolio fotek zajímavých míst v obci

- Navrhnout a aplikovat společně vytvořenou hru pro spolužáky
- Zpracovat článek do místního zpravodaje o průběhu projektového vyučování

Mezipředmětové vztahy: Zeměpis, výtvarná výchova, člověk a svět práce, informatika, dějepis, český jazyk

Klíčové kompetence: K učení, komunikativní, k řešení problémů, sociální a personální, pracovní, digitální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, enviromentální výchova, mediální výchova

Výsledné produkty: Informační tabule o obci
Zaznačená turistická stezka v přírodě
Portfolio fotek a popisků zajímavých míst v obci
Hra v přírodě pro uspořádána pro mladší spolužáky

Způsob prezentace výsledků projektu: Ke příležitosti Dnu dětí se bude na škole pořádat akce pro žáky a veřejnost, kde žáci předvedou své produkty projektového vyučování. Také dojde k samotnému realizování hry v přírodě pro mladší spolužáky.

1.1. Část I.

Téma: Tvorba erbu obce

Třída: 6. třída

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny

Výukové cíle: Žáci dokážou vytvořit vlastní erb obce

Výukové metody a organizační formy: brainstorming, diskuze, produkční metody

Pomůcky: Psací a výtvarné potřeby, papír, tabule, počítač

Průběh:

I. Brainstorming „Sedliště“

- Učitel vysvětlí aktivitu brainstorming
- Na tabuli se napíše slovo „Sedliště“
- Žáci chodí k tabuli psát první věc, co je napadne v souvislosti s obcí Sedliště
- Uvedené pojmy poté společně rozdělí do kategorií pomocí kříd různých barev (místo, lidé, příroda, zajímavosti apod.)

II. Rozdělení do skupinek

- Žáci se rozdělí do skupinek dle vlastní volby

III. Tvorba erbu

- Skupinky mají za úkol vytvořit vlastní erb obce
- V erbu může být cokoliv charakterizuje obec Sedliště, co žákům přijde důležité

IV. Prezentace, diskuze a zhodnocení

- V další části proběhne prezentace práce všech skupinek
- Skupinky popíšu svůj erb, proč ho zhotovily v této podobě, jaké použily barvy, symboly, co jednotlivá pole znamenají
- Poté proběhne diskuze, jak se ostatním skupinkám práce líbí, co by změnili, co by vyzdvihli jako povedené
- Na konci společně s učitelem zhodnotí třída celou aktivitu, jak se jim pracovalo ve skupinkách, co by do příště změnili, jestli byly splněny kritéria skupinové

práce (všichni se podíleli na tvorbě, respektovali názory druhých, dohodli se na různých funkcích v rámci skupinky apod.)

- Erby budou následně pověšeny na konci celého projektu v rámci akce Den dětí (viz výše)

1.2. Část II.

Téma: Informační tabule o obci

Třída: 7. třída

Časová dotace: 6 vyučovacích hodin

Výukové cíle: Žáci dokážou stručně charakterizovat historii obce, třídit informace, vytvořit informační tabuli o obci, zaznačit do mapy významné památky obce

Výukové metody a organizační formy: heuristické, řešení problémů, práce s textem, práce s prameny, práce s mapou, diskuze

Pomůcky: Psací a výtvarné potřeby, papír, tabule, počítač, mapa obce

Průběh:

- I. Úvod hodiny, představení tématu
 - Učitel žákům vysvětlí průběh této části projektu
 - Žáci mají za úkol vytvořit informační tabuli o obci dle jejich uvážení
 - Aktivita se může vykonávat ve třídě, ale také venku

- II. Rozdělení žáků do skupinek – dle vlastní volby

- III. Tvorba informační tabule
 - Žákům se představí aktivita, kterou mají za úkol
 - Informační tabule má představit návštěvníkům obec Sedliště, zajímavě a poutavě charakterizovat nejdůležitější milníky, místa v obci
 - Informační tabuli budou zpracovávat na velký výkres, který se poté zarámuje a po dohodě vystaví v prostorách obce

- Žáci mohou pracovat se všemi prameny, co dohledají, mohou pracovat s kronikami obce, internetem, knihami, zpravodajem
 - Informační tabule by měla obsahovat stručnou charakteristiku obce, její vznik, zajímavosti apod.
- IV. Mapa s významnými místy
- Součástí informační tabule bude také mapa, na které budou vyznačeny důležitá místa v obci
 - Některá místa mohou žáci i stručně představit, napsat krátkou charakteristiku
 - Celý produkt je prací žáků, učitel funguje pouze jako kontrolor, poradce
- V. Představení výsledných produktů
- Žáci po skupinkách představí své informační tabule, popíší jejich vzhled, seznámí ostatní, s jakými prameny pracovali, odkud brali informace
- VI. Reflexe, diskuze
- Následně proběhne reflexe práce, co se žákům líbilo, nelíbilo, jak to bylo pro ně náročné, co by do příště změnili

1.3. Část III.

Téma: Turistická stezka

Třída: 8. třída

Časová dotace: 15 vyučovacích hodin

Výukové cíle: Žáci dokážou navrhnout a zaznačit v terénu turistickou stezku, vybrat a popsat zajímavá místa stezky, spolupracovat s orgány obce, popsat a zhodnotit způsob tvorby turistické stezky

Výukové metody a organizační formy: heuristické, řešení problémů, práce s mapou, diskuze, SWOT analýza

Pomůcky: Psací a výtvarné potřeby, papír, počítač, mapa obce, barevné fáborky, barvy (po dohodě s vedením obce)

Průběh:

I. Seznámení s aktivitou

- Učitel vysvětlí žákům, co budou mít za úkol vytvořit
- Učitel ve zkratce shrne, co to turistická stezka je, společně se žáky vymyslí její účel, proč se zhotovují, jaký mají význam
- Proběhne diskuze na téma „turistické stezky v okolí“, kdy žáci popisují stezky, které znají, kudy prochází, jaká zajímavá místa na nich navštívili

II. Rozdělení do skupinek

- Žáci se rozdělí do skupinek dle vlastního výběru
- Vytvoří se 2, či 3 větší skupinky – každá bude mít za úkol vymyslet vlastní trasu turistické stezky

III. Turistická stezka v obci a okolí

- Žáci pracují ve větších skupinkách, proto se musí domluvit na funkcích, které budou v rámci skupinky zastávat
- Žáci přemýšlejí o nejvhodnější trasu, která vede zajímavými body obce
- Společnou prací vytyčí trasu turistické stezky nejprve pomocí mapy
- Poté žáci komunikují s vedením obce o možnostech vyznačení stezky, zda mohou použít barvy, symboly na stromy, či barevné fáborky, dle jejich fantazie
- Nakonec žáci vyznačují konkrétní trasu v terénu podle mapy, kterou si připravili
- Turistická trasa může vést zajímavými místy obce, místy, která mají pro žáky citovou hodnotu, nebo kolem přírodních útvarů obce

IV. Procházka podél všech vyznačených tras a jejich prezentace

- Každá skupinka uspořádá výpravu podél své trasy
- Seznámí učitele i ostatní spolužáky s tvorbou stezky, proč se rozhodli ji takto navrhnout, představí významná místa, která v průběhu navštíví

V. SWOT analýza

- Každá skupina následně zpracuje SWOT analýzu ke své trase a práci, popíše silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby

- Skupiny reflektují celou práci, těžkosti a překážky, které musely zdolat, výzvy, kterým musely čelit

VI. Reflexe

- Konečná reflexe a zhodnocení proběhne ve třídě
- Učitel ocení práci a úsilí, které skupiny vynaložily
- Proběhne diskuze o postupech práce, realizaci apod.
- Skupinky představí svou vypracovanou SWOT analýzu, ostatní žáci je můžou doplnit

1.4. Část IV.

Téma: Portfolio

Třída: 8.-9. třída

Časová dotace: 15 vyučovacích hodin

Výukové cíle: Žáci dokážou zhotovit portfolio fotek zajímavých míst v obci a opatřit je krátkými popisky, pracovat s mapou obce, vybrat vhodná místa pro pořízení fotek, zorganizovat čas při plnění úkolu

Výukové metody a organizační formy: heuristické, řešení problémů, práce s mapou, diskuze, práce s fotoaparátem (mobilem)

Pomůcky: Psací a výtvarné potřeby, papír, počítač, mapa obce, fotoaparát, mobil

Průběh:

- I. Představení další části projektu
 - Učitel se se žáky baví o tom, co to je portfolio, jak může vypadat
 - Zadání úkolu – žáci budou zhotovovat vlastní portfolio zajímavých míst v obci s krátkými popisky a vyznačením bodu na mapě
- II. Vytvoření skupinek dle vlastního výběru
- III. Tvorba portfolio
 - Provedení je čistě na žácích
 - Výslednou podobu mají v rukou žáci, portfolio můžou mít mnoho podob

- V zásadě mají skupinky vybrat cca 10 zajímavých míst v obci, které vyfotografují, fotky vyvolají a vloží do portfolia s krátkým popisem
- Na každé stránce bude také vložena malá mapa s umístěním bodu, který je popisován

IV. Prezentace, reflexe

- Každá skupinka ve třídě představí své portfolio
- Ostatní žáci po prezentaci případně doplní skupinku, zhodnotí jejich práci
- Proběhne také reflexe samotné práce ve skupinách
- Učitel nakonec zhodnotí práci všech skupin

1.5. Část V.

Téma: Hra v obci

Třída: 9. třída

Časová dotace: 15 vyučovacích hodin

Výukové cíle: Žáci dokážou navrhnout a aplikovat společně vytvořenou hru pro spolužáky, zpracovat článek do místního zpravodaje o průběhu projektového vyučování

Výukové metody a organizační formy: heuristické, řešení problémů, diskuze, hra, práce s textem, terénní výuka

Pomůcky: Psací a výtvarné potřeby

Průběh:

I. Představení tématu, rozdělení skupinek

- Učitel představí žákům aktivitu, celá třída má za úkol vytvořit pro své mladší spolužáky hru v přírodě – provedení bude na žácích, učitel nabídne možnost zhotovení stanovišť na trase – aby se třída mohla rozdělit do skupinek podle jednotlivých stanovišť
- Žáci se rozdělí do skupinek
- Učitel nabídne s případě potřeby pomoc

- Bude třeba vytvořit skupinku organizátorů, kteří budou mít za úkol celou hru zrealizovat a organizačně zajistit, např. zhotovení plakátků o akci, domluva s vedením školy, představení hry v ostatních třídách

II. Návrh hry

- Žáci ve skupinkách vymýšlejí aktivity, které budou ostatní žáci plnit na jejich stanovištích
- Aktivity by měly mít souvislost s obcí, měly by zahrnovat například její historii, kulturu, přírodu aj.
- Společně se třída domluví na krátké trase, po které budou stanoviště rozmístěné
- Je třeba také vymyslet závěr hry, jak se určí vítěz, jaké bude bodování, ocenění apod.
- Všechny nápady sepíší skupinky na papír

III. Redakce produktu

- V této fázi kolují jednotlivé papíry s úkoly na stanovištích po ostatních skupinkách
- Skupinky mají za úkol hodnotit práci druhého týmu a dopsat návrhy, které by mohly vést ke zlepšení
- Papíry se vrátí původní skupině, která se rozhodne, jak naloží s připomínkami ostatních skupinek

IV. Realizace hry

- Hra proběhne při akci na Den dětí, žáci ostatních tříd si vyzkouší projít stanoviště a zúčastnit se hry
- Po realizaci hry bude skupinka organizátorů či celá třída zpracovávat článek do zpravodaje o průběhu akce (možno doplnit vlastními fotografiemi)

V. Reflexe

- Po skončení projektu proběhne ve třídě reflexe práce na hře pro ostatní žáky
- Učitel diskutuje se žáky o jejich aktivitě, společně proberou to, co se jim povedlo, co pro ně bylo těžké, jak se jim líbila samotná realizace, co si užili, co se naučili

1.6. Hodnocení projektového vyučování

Hodnocení projektového vyučování proběhne po prezentaci všech produktů projektu. To proběhne při akci ke Dnu dětí na škole. Vystavené budou informační tabule o obci, vlastní erby obce, portfolia zajímavých míst. Bude se realizovat samotná hra pro mladší spolužáky. Výsledné práce poté mohou být rozmístěné po škole.

Společně po skončení projektového vyučování budou učitelé se žáky ve třídách hodnotit, jak se jim pracovalo na jednotlivých úkolech, jak hodnotí svou námahu a práci, jestli by něco udělali jinak. Žáci komentují průběh přípravy jednotlivých úkolů, hodnotí své výsledky. Učitelé vyjádří svůj názor na průběh celého projektového vyučování, vyzdvihnou to, co se jim líbilo, poskytnou adekvátní zpětnou vazbu. Cílové produkty ohodnotí. V diskusi se více zaměří na klíčové kompetence, které žáci při činnostech rozvíjeli a na dovednosti, které se při práci naučili.

V případě hodnocení hry v přírodě, budou vyzváni žáci, kteří se jí účastnili, aby vyjádřili svůj názor – jestli se jim hra líbila, co je nejvíc zaujalo, co se nového naučili.

Cílem projektu je v žácích vzbudit zájem o dění v obci, o jejich zapojení do života v obci. V průběhu žáci vlastní prací dojdou k novým poznatkům, dovednostem a kompetencím. Celková reflexe je důležitým prvkem, který sjednotí a ukončí práci žáků.

2. NÁVRHY VYUČOVACÍCH HODIN

2.1. Naše obec – Geografická a geologická charakteristika

<u>Téma:</u> Naše obec – Geografická a geologická charakteristika	<u>Ročník:</u> 9. (v rámci doplnění učiva „geologický vývoj a stavba území ČR“) <u>Časová dotace:</u> 1
<u>Průřezová témata:</u> Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Výchova k občanství, přírodopis, zeměpis
<u>Cíle vyučovací hodiny:</u> Žáci: <ul style="list-style-type: none">• <i>Stručně popíší polohu obce</i>• <i>Vyhledají hlavní geografické body nacházející se v obci</i>• <i>Na mapě vyznačí nejvyšší a nejnižší bod obce a srovnají je mezi sebou</i>• <i>Pomocí literatury doplní tabulku geomorfologického členění obce</i>• <i>Popíší geologickou stavbu nejvyššího bodu v obci</i> klíčové kompetence: k učení, komunikativní, sociální a personální, digitální	
<u>Pojmy:</u> pojmy opěrné (žák je zná, měl by je znát) <ul style="list-style-type: none">• Obec, Sedliště pojmy nové (souvisí s obsahem učiva) <ul style="list-style-type: none">• Geomorfologické členění, geologický vývoj	
<u>Výuková metoda:</u> <ul style="list-style-type: none">• Slovní – práce s textem• Aktivizační – diskuzní• Komplexní – práce ve dvojicích	
<u>Organizační forma výuky:</u> Hromadné vyučování, skupinové	
<u>Učební pomůcky, didaktická technika:</u> Papíry, psací prostředky, literatura, mapa	

Scénář hodiny

I. Úvod, motivace

- Představení tématu – Co to znamená geomorfologie, geologie?
- Diskuze: Jak byste popsali naši obec z hlediska polohy, geomorfologie, geologie?
- 7 min

II. Hlavní část, expozice učiva

- Práce s mapou
 - Lokace obce Sedliště na mapě
 - Co lze z polohy vše vyčíst? S čím má poloha obce souvislost? (připomenutí také znaku obce – Sedla – a jeho význam)
 - 3 min
- Práce ve dvojicích – Pracovní list
 - Žáci se rozdělí do dvojic a za úkol budou mít doplnit pracovní list
 - Žáci pracují s literaturou o obci, a s dalšími zdroji, které poskytne učitel
 - Mohou pracovat také s internetem
 - Po vyplnění společná kontrola, pracovní list poté slouží jako zápis
 - 25 min

III. Závěr, reflexe – 10 minut

- Aktivita „Pětilístek“
 - Shrnutí tématu
 - Schéma: Sedliště (první řádek)
 - Druhý řádek: Jaké jsou? Jak se vyznačuje jejich poloha? Vlastnosti
 - Třetí řádek: Co se s nimi děje? Slovesa
 - Čtvrtý řádek: 4 slova vztahující se k tématu
 - Pátý řádek: synonymum, podstata tématu

Pracovní list

GEOGRAFICKÁ A GEOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

1) Práce s mapou

- V kterém kraji se Sedliště nachází?
- Jakou má obec rozlohu?
- Stručně popište výškový profil obce
- S čím může poloha obce souviset?
- Vyznačte do mapy nejvyšší a nejnižší bod obce
 - Jaký je mezi nimi výškový rozdíl?

2) Geomorfologické členění – doplňte tabulku

System	
Provincie	
Subprovincie	
Oblast	
Celek	
Podcelek	
Okrsek	

- Čím je tvořený okrsek, v němž se Sedliště nachází z geomorfologického hlediska?

3) Geologická stavba

- Z čeho se skládá nejvyšší bod obce?

2.2. Historie obce a školy

<u>Téma: Historie obce a školy</u>	<u>Ročník:</u> 6. <u>Časová dotace:</u> 2
<u>Průřezová témata:</u> Osobnostní a sociální výchova	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Dějepis, český jazyk, informatika
<u>Cíle vyučovací hodiny:</u> <u>Žáci:</u> <ul style="list-style-type: none">• <i>Stručně popíší historii obce</i>• <i>Doplň nejdůležitější informace týkající se historie školy</i>• <i>Na základě práce s textem vytvoří časovou osu vývoje obce i školy</i>• <i>Určí klady a zápory obce</i> klíčové kompetence: k učení, komunikativní, sociální a personální, digitální	
<u>Pojmy:</u> pojmy opěrné (žák je zná, měl by je znát) <ul style="list-style-type: none">• Obec, Sedliště, škola pojmy nové (souvisí s obsahem učiva) <ul style="list-style-type: none">• Časová osa	
<u>Výuková metoda:</u> <ul style="list-style-type: none">• Slovní – práce s textem, výklad• Aktivizační – diskuzní• Komplexní – práce ve dvojicích	
<u>Organizační forma výuky:</u> Hromadné vyučování, skupinové	
<u>Učební pomůcky, didaktická technika:</u> Papíry, psací prostředky, literatura	

Scénář 1. hodiny

I. Úvod, motivace

- Metoda volného psaní
 - Téma: historie obce a naší školy
 - Napište všechno, co vás napadne – nechte myšlenky plynout
 - Na konci aktivity žáci chodí k tabuli a vypisují ze svého textu klíčová slova, pokud se slovo opakuje, udělá se za ním čárka
- 15 min

II. Hlavní část, expozice učiva

- Práce ve dvojicích – Pracovní list + výklad učitele
 - Učitel provede krátký výklad na téma historie obce a školy
 - Žáci pracují s textem pracovního listu, který jim bude sloužit také jako zápis
 - Učitel žákům představí také možnost pracovat s kronikami obce z digitálního archivu státního okresního archivu ve Frýdku-Místku (pro účely výuky si učitel předem připraví konkrétní kroniky a stránku, ze které mohou čerpat) – tato možnost spíše pro šikovnější žáky
 - Každá dvojice pracuje samostatně
 - Ke konci se společně s učitelem pracovní list projde a opraví
 - 20 min

III. Závěr, reflexe – 10 minut

- Diskuze
- Jak se vám dnešní hodina líbila? Co zajímavého jste si z dneška odnesli? Co by vás zajímalo do příště? Je něco, co byste rádi probrali více podrobněji?

Scénář 2. hodiny

I. Úvod, motivace

- Opakování z minulé hodiny
- Doplnění informací, o které měli žáci zájem ze závěru minulé hodiny
- 5 min

II. Hlavní část, expozice učiva

- Časová osa
 - Žáci zůstanou ve dvojicích jako v minulé práci a budou mít za úkol sestavit časovou osu nejdůležitějších milníků, událostí, které se vztahují k historii obce a školy
 - Informace mohou čerpat z pracovního listu, z internetu, nebo z literatury poskytnuté učitelem
 - Časovou osu mohou doplnit různými obrázky, popiskami apod.
 - Na konci dojde k stručné prezentaci dvojic, kde vysvětlí, jaké milníky použily a proč, co jim přišlo zajímavé, co využily
 - 20 min
- Klady a zápory
 - Žáci doplní tabulku kladů a záporů obce
 - Přemýšlejí, co se v obci povedlo, co se jim líbí, a naopak co by se mohlo zlepšit, jaké má obec rezervy, v čem vidí nevýhody
 - Následně proběhne diskuze k tabulce, žáci mohou vysvětlit své zápisy
 - 15 min

III. Závěr, reflexe – 5 minut

- Metoda nedokončených vět
 - Dnešní hodina byla:
 - Dnes jsem se naučil/a:
 - K tématu bych ještě chtěl/a vědět:
 - Do příště bych změnil/a:

Pracovní list
HISTORIE OBCE A ŠKOLY

- 1) Vyjmenuj jednu významnou osobu ze Sedliště a stručně vysvětli, co dokázala

- 2) V centru obce se nachází dřevěný kostel Všech _____, který byl postaven v roce _____. Dřevěné kostely jsou velmi vzácné, další můžeme nalézt třeba v _____.

- 3) Jak se nazývá osoba, která měla za úkol vyměřit pozemky nové obci a přivést tam obyvatelstvo?

- 4) Z jakého roku pochází první písemná zmínka o obci?

- 5) Jaké plodiny se pěstovaly u nás na vesnici?

- 6) Jaké příjmení používal rod, který vedl vesnici až do roku 1848?

- 7) Jak se jmenoval první starosta Sedliště?

- 8) Znáš nějaké místní názvy v obci? Vypiš je

- 9) Jak se jmenovaly některé spolky založené v Sedlištích? Fungují dodnes?

- 10) Z jakého důvodu bylo třeba postavit v Sedlištích školu?

11) Přiřaď datum ke správným událostem

Založení školy	2002
Rozšíření školy na dvoutřídní	1950
Založení školky	1930
První rok úplné devítileté školy	1864
Otevření nové školní budovy	1835
Sloučení mateřské a základní školy	1962

12) Jak se jmenuje současný ředitel školy?

13) Napiš, jaké akce škola pořádá

Závěr

Diplomová práce detailně popisuje vývoj školství v Sedlišťích – obci nacházející se na Frýdecko-Místecku, v srdci Slezské brány.

Cílem diplomové práce bylo popsat školství v obci. To je zde charakterizováno od dob před založením samostatné školy. Žáci před vyhlášením povinné školní docházky chodili do školy v Bruzovicích. Škola v Sedlišťích měnila v průběhu let své působíště. Až v roce 1930 se postavila nová školní budova, ve které se po rekonstrukcích a přístavbách učí dodnes. Vývoj školství v obci je popisován také v období válek a následném komunistickém režimu. V 60. letech 20. století došlo ke zřízení úplné devítileté základní školy. V současnosti je vedení školy velmi progresivní, zejména v oblasti ekologie v programu EKOškola, proto je i této části vývoje věnována samostatná podkapitola. Významnými prameny celé kapitoly jsou archivní kroniky obce i školy.

Diplomová práce měla také za cíl představit historii obce Sedlišťe spolu s kulturním životem v obci. Sedlišťe jsou v práci popisovány od doby prvotního osídlení, po období fojtů, později starostů až do konce 2. světové války. Práce velmi stručně charakterizuje spolkový život v obci, který byl v mnoha ohledech výjimečný, co se týče například zakládání prvních spolků svého typu v oblasti Těšínska. Kultura obce rovněž stojí za zmínku, v obci působilo Lašské sdružení Sedlišťané, jehož ohlas dosáhl daleko za hranice regionu. Nemůžeme zapomenout na další kulturní klenot obce, a tím je dřevěný kostel Všech svatých, unikátní sakrální barokní stavba na Těšínsku.

Praktická část diplomové práce pak představuje ucelený dlouhodobý projekt zaměřující se na poznání obce jako takové. Žáci budou mít možnost pracovat ve skupinkách při tvorbě informační tabule, turistické stezky v přírodě nebo při vytváření portfolia zajímavých míst v obci. Projekt má žáky naučit orientovat se v prostředí svého bydliště, oceňovat význam obce a vnímat historické a kulturní souvislosti obce. Žáci při projektu spolupracují se svými vrstevníky a přebírají zodpovědnost za výsledné produkty, které vytvoří a které následně kriticky zhodnotí. Projekt chce nabídnout jinou formu výuky tématu Naše obec. Projekt může být využit při následné pedagogické činnosti učitelů. Praktická část dále nabízí přípravy hodin do výuky na téma geologická a geografická charakteristika obce a historie obce a školy.

Zdroje

BARTOŇ, Josef a kol. *Čtení o Sedlištích: sborník k 700. výročí první písemné zmínky o obci Sedliště*. Sedliště: Obecní úřad Sedliště, 2005.

BARTOŇ, Josef. *Jubilující sochař*. In: *Těšínsko*, 2007, roč. 50, č. 4.

BARTOŇ, Josef. *Muzea Těšínska se představují: Muzeum Lašská jizba v Sedlištích*. In: *Těšínsko*, 2005, roč. 48, č. 4.

CICHOŇ, Václav. *Po stopách národopisného sdružení Sedlišťané*. Havířov: Info Press, 2010. ISBN 80-903746-2-X.

DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN, ed. *Zeměpisný lexikon ČR*. Brno: AOPK ČR, 2006. ISBN 80-86064-99-9.

FAJKOŠ, Karel. *Svědectví lužicko-srbské kolonizace aneb o jedné velmi staré vsi na Těšínsku, o Sedlištích*. In: *Těšínsko*, 1968, roč. 11, č. 4.

Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště. *Výroční zpráva o činnosti školy 2020/2021*. Sedliště, 2021.

KARBANOVÁ, Pavla. *Města a obce Těšínska se představují: Sedliště*. In: *Těšínsko*, 2011, roč. 54, č. 3.

KOUDELOVÁ, Jana, Tomáš NITRA a Romana ROSOVÁ. *Dřevěné stavitelství v regionu Slezská brána*. Paskov: Region Slezská Brána, 2020. ISBN 978-80-907650-1-6.

KOUŘILOVÁ, Markéta. *Frýdecké panství v urbářích pořizených urbaniální komisí roku 1770*. In: *Těšínsko*, 2002, roč. 45, č. 3.

KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství, II. část*. In: *Těšínsko*, 2003, roč. 46, č. 1.

KROČEK, Miloslav. *Fojti na frýdeckém panství*. In: *Těšínsko*, 2002, roč. 45, č. 4.

KROČEK, Miloslav. *Z minulosti obce Sedliště*. In: Těšínsko, 2001, roč. 44, č. 3.

LENART, Jan, Hana ŠIGUTOVÁ, Michal HYKEL a Miroslav LYSEK. *Krajina regionu Slezská brána*. Paskov: Dobrovolný svazek obcí Region Slezská brána, 2021. ISBN 978-80-907650-2-3.

ONDEREK, Josef, Josef POLACH a Antonín Ferdinand STRÍŽ. *O naší vesnici Sedlištích*. Sedliště, 1976.

ONDŘEKA, Zbyšek. *Těšínsko známé i neznámé*. Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2012. ISBN 978-80-86696-29-4.

Osvětová beseda v Sedlištích. *Sedliště*. Sedliště, 1976.

OÚ Sedliště. *Sedliště perla Slezské brány: 700 let obce*. Sedliště: Obecní úřad, 2005.

PINDUR, David. *Dřevěný kostel Všech svatých v Sedlištích*. Sedliště: Obec Sedliště ve spolupráci s Regionem Slezská brána, 2013. ISBN 978-80-260-5172-5.

PINDUR, David. *Vznik panského dvora v Sedlištích*. In: Sborník Státního okresního archivu ve Frýdku-Místku. Frýdek-Místek: Zemský archiv v Opavě – Státní okresní archiv ve Frýdku-Místku, 2005, s. 10-18. ISBN 80-86388-31-X. ISSN 1214-6951.

PINDUR, David. *Z nejstarších dějin kostela Všech svatých v Sedlištích*. In: Těšínsko, 2006, roč. 49, č. 1.

PINDUROVÁ, Pavla. *Sedlišťská beseda. Příspěvek k dějinám českého národního hnutí na Těšínsku*. In: Těšínsko, 2003, roč. 56, č. 3.

Internetové zdroje

ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869-2011*. Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatele-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015.

Ekoškola. ZŠ Sedliště [online]. [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/zs/ekoskola/>.

Emil Adamec. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Emil_Adamec.

Opis Urbaniální komise Slezské z roku 1770. In: Historie Starých Hamer [online]. 2017 [cit. 2022-08-13]. Dostupný z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

Opis urbáře panství frýdeckého z roku 1636. In: Historie Starých Hamer [online]. 2017 [cit. 2022-08-12]. Dostupný z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

Opis urbáře panství frýdecko-místeckého z roku 1580. In: Historie Starých Hamer [online]. 2017 [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://historie-starych-hamer.webnode.cz/kopie-z-urbare-a-katastry/>.

Projekty. ZŠ Sedliště [online]. [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/projekty>.

SLDB (2022): *Databáze výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 1. 2022*. Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM15&z=T&f=TABULKA&skupId=3830&katalog=33155&pvo=DEM15&pvokc=101&pvoch=40878&c=v3~3_RP2022.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Archiv obce Sedliště, NAD: 472, č. pomůcky: 1072, inv. č. 3. *Kronika Sedliště – 1. díl*. In: Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=0FBE1AF60ECC4E6EA55B5F00A7B0F3D1>.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Sedliště, NAD: 475, inv. č. neinventarizováno. *Kronika obecné školy Sedliště – válečný díl*. In: Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-07-02]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=A5ABE0E5F95011E0B03FD0DF9A2C4EFF>.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Místní národní výbor Sedliště, NAD: 473, inv. č. neinventarizováno. *Kronika Sedliště – 3. díl*. Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-07-23]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=3ADFFF8D612D48D393CAC447DE9A5F2B>.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Místní národní výbor Sedliště, NAD: 473, inv. č. neinventarizováno. *Kronika Sedliště – 4. díl*. In: Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=04C86641D6A343B8841A7C6CE80C9261>.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Místní národní výbor Sedliště, NAD: 473, inv. č. neinventarizováno. *Kronika Sedliště – 5. díl*. In: Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=73452AE7E19E4FC5BB13FC2CDD0FE672>.

Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Místní národní výbor Sedliště, NAD: 473, inv. č. neinventarizováno. *Kronika Sedliště – 6. díl*. In: Digitální archiv Zemského archivu v Opavě – Kroniky [online databáze]. Zemský archiv v Opavě, 2022 [cit. 2022-09-05]. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CA545A6599EC4E38B81BB8BBDD5DA9C1>.

Školní vzdělávací program – Škola je život a život je škola. In: Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště [online]. 2017 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/zs/dokumenty/>.

Usnesení z 13. zasedání zastupitelstva obce. In: Sedliště [online]. 2017 [cit. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://old.obecsedliste.cz/obecsedliste.cz/usneseni-zastupitelstva-v-obdobi-2014-2018-40cz48/index.html>.

Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022. In: Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště [online]. 2022 [cit. 2022-11-11]. Dostupné z: <https://www.skola-sedliste.cz/uredni-deska/>.

Vzpomínka na Jožu Vochalu. In: Obec Sedliště [online]. 2022 [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.obecsedliste.cz/aktuality-informace-odkazy/vzpominka-na-jozu-vochal>.

Sedlišťský zpravodaj

BEDNÁŘOVÁ, Marie a Jaromír KREJČOK. *Spadne škola?* In: Sedlišťský zpravodaj. 2008, č. 5, nestr.

BONKOVÁ, Markéta a Dagmar RAABOVÁ. *Ekotým sedlišťské základní školy byl nejlepší v Česku.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2013, č. 7-8, nestr.

CIELECKÁ, Dagmar. *Jubilejní Masarykova škola se stala partnerskou školou Cambridge Centra.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2012, č. 5, nestr.

CICHOŇ, Václav. *Jan Mokroš – zasloužil se o devítiletou školu v Sedlištích.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2008, č. 7-8, nestr.

CHOVANEC, Lumír. *Na téma výpočetní technika v naší škole.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2009, č. 1, nestr.

Komentář k programu jednání. In: Sedlišťský zpravodaj. 2008, č. 6, nestr.

Nová mateřská škola 3. září uvítala své první žáčky předškoláčky. In: Sedlišťský zpravodaj. 2018, č. 9-10, nestr.

Nové hřiště sportovci v srpnu pokřtili nohejbalovým turnajem. In: Sedlišťský zpravodaj. 2013, č. 9, nestr.

Nový školní rok začíná a děti z mateřské školy čeká celá řada příjemných překvapení. In: Sedlišťský zpravodaj. 2012, č. 7-8, nestr.

Obec získala evropskou dotaci a díky tomu může začít výstavba nové mateřské školy. In: Sedlišťský zpravodaj. 2017, č. 1, nestr.

Obyvatelé Sedlišť mohou začít využívat zbrusu nový sportovní areál. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 9, nestr.

Peníze z Evropy chceme pro Sedlišť, potřebujeme hřiště. In: Sedlišťský zpravodaj. 2009, č. 4, nestr.

RAABOVÁ, Dagmar. *Nový školní rok začal a škola má opět spoustu plánů a aktivit.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 9, nestr.

RAABOVÁ, Dagmar. *Začal nový školní rok 2018/2019, škola chystá novinky i osvědčené projekty.* In: Sedlišťský zpravodaj. 2018, č. 9-10, nestr.

Školní Ekotým v Praze převzal prestižní titul. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 7-8, nestr.

Tématem prací je nyní teplo. In: Sedlišťský zpravodaj. 2015, č. 5, nestr.

Základní škola se proměňuje před očima, práce by měly skončit v říjnu. In: Sedlišťský zpravodaj. 2010, č. 7-8, nestr.

Zkušební provoz nové čističky v centru obce bude zahájen už začátkem září. In: Sedlišťský zpravodaj. 2011, č. 7-8, nestr.

Seznam příloh

Příloha 1: Výřez z topografické mapy

Příloha 2: Detailnější výřez katastrálního území Sedlišť z topografické mapy

Příloha 3 a 4: Poloha Sedlišť v rámci geomorfologických celků

Příloha 5: Znak obce Sedliště

Příloha 6: Výřez geologické mapy

Příloha 7: Soustava rybníků v Sedlištích

Příloha 8: Mapa hrází bývalých rybníků ve Stavech

Příloha 9: Kostel Všech svatých v Sedlištích

Příloha 10: Obecní úřad

Příloha 11: Pošta, Muzeum Lašská jizba a fara (dříve objekt staré školy)

Příloha 12: Základní škola

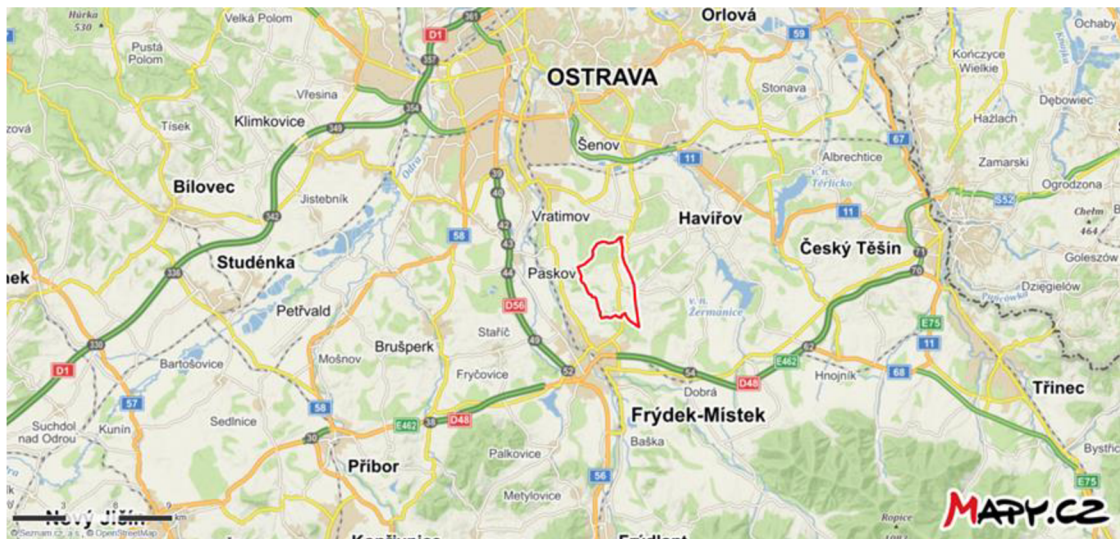
Příloha 13: Mateřská škola

Příloha 14: Bezručova vyhlídka

Příloha 15: Památník na Bezručově vyhlídce

Příloha 16: Hráze bývalých rybníků ve Stavech

Příloha 1: Výřez z topografické mapy

(zdroj: www.mapy.cz)

Příloha 2: Detailnější výřez katastrálního území Sedliště z topografické mapy

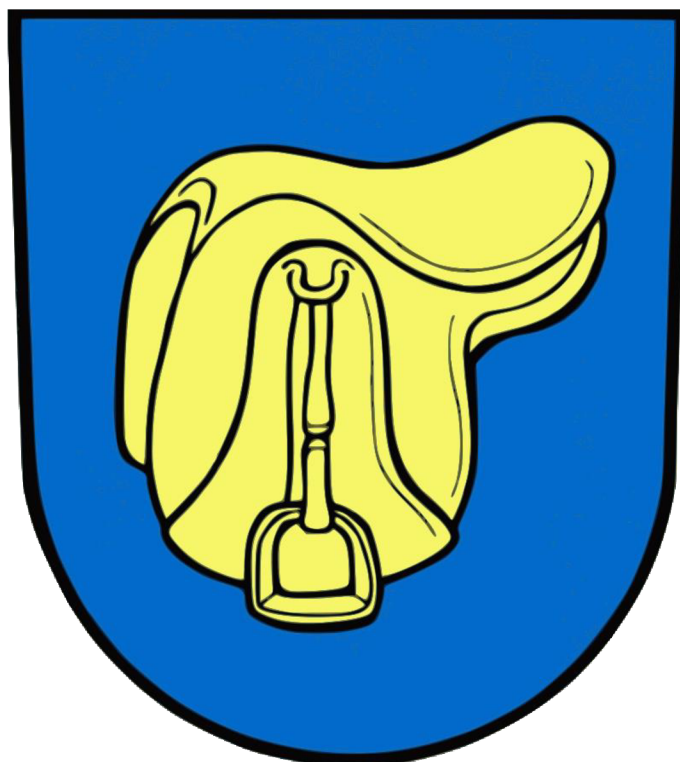
(zdroj: www.mapy.cz)

Příloha 3 a 4: Poloha Sedlišť v rámci geomorfologických celků

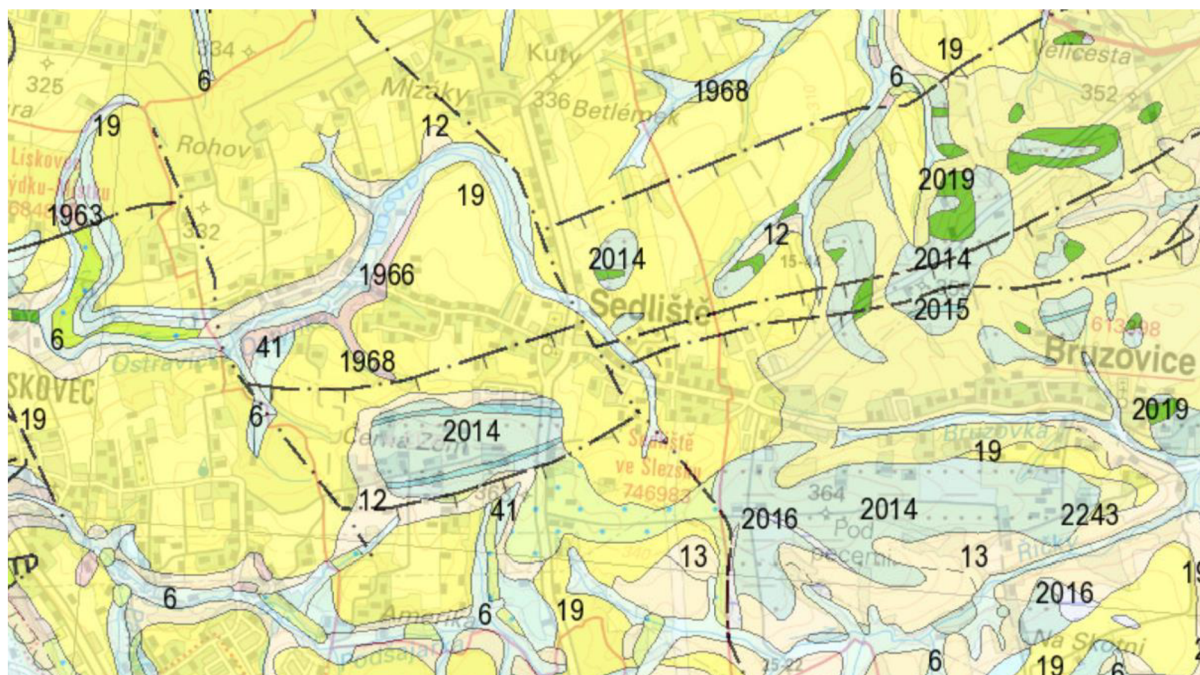
(zdroj: geoportal.gov.cz)

Příloha 5: Znak obce Sedliště

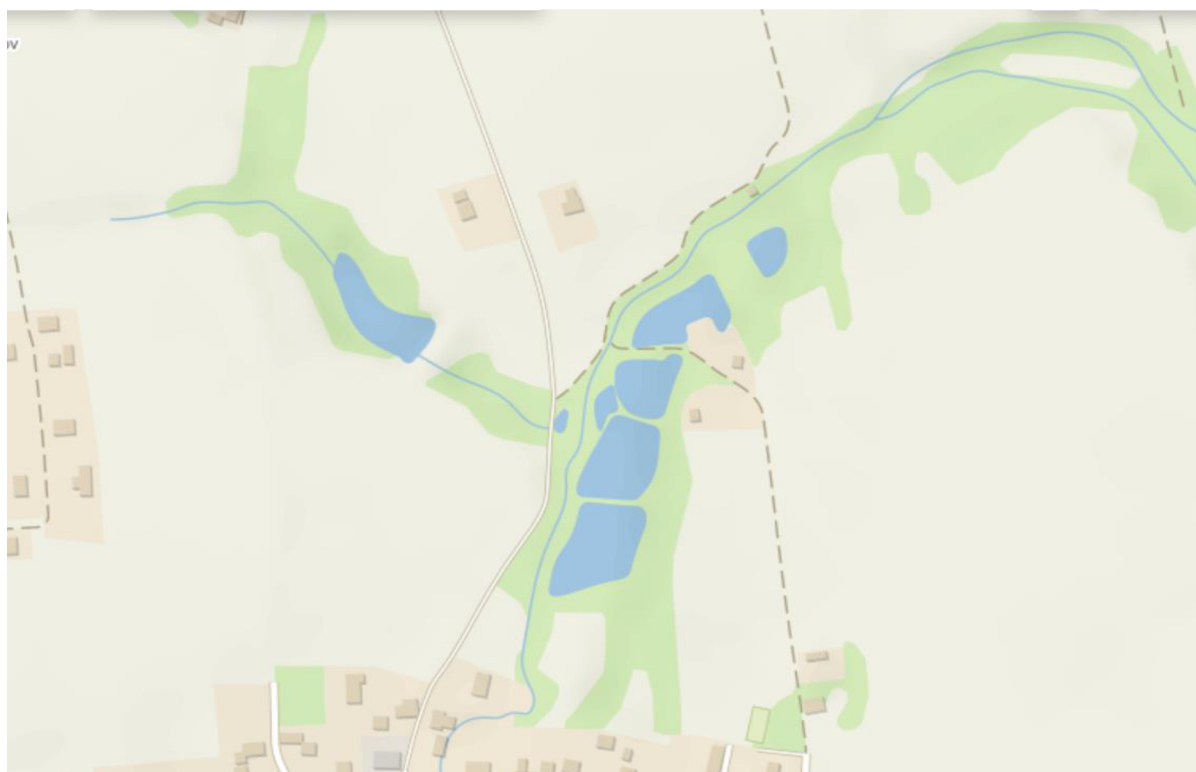
(zdroj: cs.wikipedia.org)

Příloha 6: Výřez geologické mapy

(zdroj: mapy.geology.cz/geocr50)

Příloha 7: Soustava rybníků v Sedlištích

(zdroj: mapy.cz)

Příloha 8: Mapa hrází bývalých rybníků ve Stavech

(zdroj: archivnimapy.cuzk.cz/uazk/archiv.html)

Příloha 9: Kostel Všech svatých v Sedlištích

(zdroj: autorka)

Příloha 10: Obecní úřad

(zdroj: autorka)

Příloha 11: Pošta, Muzeum Lašská jizba a fara (dříve objekt staré školy)

(zdroj: autorka)

Příloha 12: Základní škola

(zdroj: autorka)

Příloha 13: Mateřská škola

(zdroj: autorka)

Příloha 14: Bezručova vyhlídka

(zdroj: autorka)

Příloha 15: Památník na Bezručově vyhlídce

(zdroj: autorka)

Příloha 16: Hráže bývalých rybníků ve Stavech

(zdroj: autorka)